

1.15.3. SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT

Kuntastrategian arvot ovat olleet lähtökohtamme toiminnassamme.

Perustehtävä ja palveluajatus sivistys- ja hyvinvointipalveluissa

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen tehtävänä on tukea ja kannustaa ihmisen jatkuvaa henkistä kasvua, vastata kasvun tarpeisiin sekä mahdollistaa kuntalaiselle hyvinvointia ja terveyttä edistävää toimintaa sivistys- ja hyvinvointipalvelujen lainsäädännön vaatimusten ja eri toimintojen kautta.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelujen vastuualueet ovat

- varhaiskasvatus
- esi- ja perusopetus
- kirjastopalvelut
- kulttuuripalvelut
- kansalais- ja musiikkiopisto
- liikuntapalvelut
- nuoriso- ja vapaa-aikapalvelut
- ennalta ehkäisevä päihdetyö
- terveyden- ja hyvinvoinnin edistäminen

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen kokonaistavoitteet

1. Laadukkaitten peruspalvelujen varmistaminen on kunnan vetovoimatekijä
2. Osaamisen arvostaminen ja kehittäminen
3. Tasa-arvoisuus, oikeudenmukaisuus, osallisuus
4. Pienen ja ison kuntalaisen arvostaminen
5. Sopeuttamisohjelman toteuttaminen

Olemme toteuttaneet toimintaa sivistys- ja hyvinvointipalveluissa kuntastrategian ja kunnan sopeuttamisohjelman mukaisesti. Henkilöstölle on teetetty työhyvinvointikysely joka toinen vuosi. Kouluttautumaan on päässyt määrärahojen puitteissa hyvin. Sairastavuus on edelleen suurta mm. useiden tarttuvien tautien vuoksi. Koko kunnan henkilöstö on sitoutunutta ja ansaitsee suuren kiitoksen vuodesta 2025.

3151 Hyvinvointia ja terveyttä edistävä toiminta

Perustehtävä

Mahdollistaa kuntalaisille hyvä arki. Hyvää arkea mahdollistavat kuntalaiset itse sekä kunnan toimihenkilöt omalla työllään kaikilla palvelualueilla. Terveyttä ja hyvinvointia tukevia toimintoja tehtiin näkyväksi sekä kehitettiin toimintaa edelleen kuntalaisten tarpeista lähtien hyvinvointisuunnitelman mukaisesti.

Vahvistettiin kunnan palvelualueilla kuntalaisten ja työntekijöiden tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä osallisuutta. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyössä teimme yhteistyötä yli kuntarajojen. Toimimme tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman mukaisesti.

Työhyvinvointia edesautettiin työprosesseja kehittämällä ja esihenkilökoulutuksen kautta. **Alavieskan kunnassa tehtiin työtä ”Minä autan sinua. Autathan sinäkin minua?” -ajatuksella. Kunnan työntekijöiden lisäksi kunnan vaaleilla valitut luottamushenkilöt sitoutuivat tähän periaatteeseen. Luomme yhdessä hyvää työilmapiiriä kuntaan, olemme samassa veneessä. Jokainen henkilö ymmärtää vastuunsa työhyvinvoinnin luomisessa. Näemme työhyvinvoinnin osana koko kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä.**

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Kunnassa on tehty kuntastrategia 2022–2025 ja hyvinvointisuunnitelma 2023–2025 yhteistyössä kunnan luottamushenkilöiden, kuntalaisten, kunnan työntekijöiden sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Hyvinvointisuunnitelmaan kuuluu myös lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. Peruspalvelukuntayhtymä Kallion kanssa on luotu ikääntyvien hyvinvointisuunnitelma vuosille 2021–2024.

Hyvinvointia ja terveyttä edistävä Hyte-työryhmä toimi hyvinvointisuunnitelmaa toteuttavana tahona sivistys- ja hyvinvointijohtajan sekä kunnan muun henkilöstön kanssa yhteistyössä. Hyte-työryhmään on sulautettu LAPE-toiminta, lapsiasianneuvosto, monialainen nuorisolain mukainen yhteistyöryhmä ja turvallisuustyöryhmä. Hyte-työryhmässä on edustus kaikilta kunnan palvelualueilta sekä työryhmistä, hyvinvointialueelta, työllisyyden kuntakokeilusta, poliisista sekä kolmannen sektorin toimijoista kunnastamme. Hyte-työryhmän puheenjohtajana toimi kunnan luottamushenkilö tai muu HYTE-työryhmän valitsema henkilö.

Hyte-työryhmän tehtäväksi on määritelty alavieskalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen sekä nuorisolain 9 §:n tarkoittamana monialaisena nuorisoasioita käsittelevänä yhteistyöryhmänä toimiminen. Hyte-työryhmä huolehti osaltaan hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden saavuttamisesta. Hyte-työryhmä ideoi ja suunnitteli kunnassa tarjottavia palveluja yhteistyössä kaikkien kunnan toimijoiden kanssa. Hyte-työryhmän alaryhmänä kunnassa toimi Ilmiöt-ryhmä nuorten ilmiöiden äärellä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toiminnasta päätettiin Hyte-työryhmässä, nuorisovaltuustossa sekä vanhus- ja vammaisneuvostossa yhteisillä päätöksillä sekä palvelualuejohtajan päätöksillä.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut parantavat kuntalaisten elämänlaatua ja lisäävät hyvinvointia. Ne tarjoavat mahdollisuuden osallistua, tehdä itse, lisäävät yhteisöllisyyden kokemusta sekä vähentävät yksinäisyyttä. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut olivat näin merkittävä hyvinvoinnin ja terveyden edistävä vastuualue kunnassa.

Nuorisovaltuusto sekä vanhus- ja vammaisneuvosto toimivat hyvinvointia ja terveyttä edistävinä toimieliminä, tuottivat toimintaa kohderyhmilleen sekä lisäsivät näin kuntalaisten osallisuutta.

Kansalaisopisto ja musiikkiopisto toimivat aktiivisesti Alavieskassa ja omalta osaltaan luovat hyvinvointia ja terveyttä edistää toimintaa kuntaamme.

Huomioimme myös työntekijät hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Siitä osoituksena muun muassa työhyvinvointiin liittyvät koulutukset, esihenkilöiden koulutukset sekä vaikkapa Ota lapsi mukaan töihin -päivä jota vietettiin nyt kolmatta kertaa.

Seurasimme valtakunnallista hyvinvointialueiden toiminnan kehittymistä sekä kehitimme kunnan toimintaa vastaamaan muuttuvaa kunnan palvelurakennetta. Edesautoimme hyvinvointi-indikaattorien toteutumista.

Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista. Valittiin tarkastelun mittareiksi HYTE-kertoimen indikaattorit, joita tarkastellaan vuosittain hyvinvointiraportissa eli kunnan toimintakertomuksessa valtuustossa sekä laajassa hyvinvointikertomuksessa kerran valtuustokaudessa.

Pohjois-Pohjanmaan kunnista meillä on korkein HYTE-kerroin vuonna 2025. Olemme Suomessa sijalla 11 kaikista Suomen kunnista HYTE-rahoituksessa. Olemme tässä mielessä onnistuneet loistavasti työssämme kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suhteen. Tästä kiitos koko kunnan henkilöstölle, päättäjille, yhteistyökumppaneillemme sekä kaikille kuntalaisille. Teemme tätä työtä yhdessä!

Laaja hyvinvointikertomusta ei tehty vuonna 2024, koska Minun arkeni ja elämäni -kysely sekä nuorille suunnattu ZekkiPro-kysely tehtiin vasta loppuvuodesta 2024 yhteistyössä Pohteen ja kuntien kanssa. Tuloksia saimme vuoden 2025 aikana hyvin niukasti. Tuloksilla ei ole tilastollista yleistettävyyttä. Kuntavaalit olivat 13.4.2025. Tämän jälkeen uusi kunnanvaltuusto koosti uuden kuntastrategian, jonka pohjalta teemme seuraavan hyvinvointisuunnitelman.

Hyte-kertoimen laskelma	2023	2024	2025
HYTE-kerroin euroa / asukas	17,3	20,2	23,6
HYTE-kerroin, 0 - 100	61	65	77
HYTE-kerroin, 1 000 euroa	42,4	49,3	56,8
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)	73	80	87
Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)	50	51	67
© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2026			

Tulosindikaattorit skaalattuna	2023	2024	2025
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä, skaalattu HYTE-indikaattori	49	27	88
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori	55	55	66
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori	51	100	100
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori	27	13	37
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori	59	51	42
Ylipaino, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori	57	57	
© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2026			

Prosessi-indikaattorit		2023	2024	2025
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä	Koko maa	7	7	
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä	Alavieska	0	0	
Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit	Koko maa	66	66	
Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit	Alavieska	100	100	
Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus	Koko maa	91	91	
Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus	Alavieska	0	0	
Kunnan palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja	Koko maa	86	86	91
Kunnan palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja	Alavieska	100	100	100
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista	Koko maa	82	82	91
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista	Alavieska	100	100	100
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen	Koko maa	58	58	78
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen	Alavieska	100	100	100
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille	Koko maa	79	93	93
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille	Alavieska	100	100	100
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä	Koko maa	96	96	99
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä	Alavieska	100	100	100
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä	Koko maa	84	92	92
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä	Alavieska	100	100	100
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen	Koko maa	79	89	89
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen	Alavieska	100	100	100
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä	Koko maa	20	20	28
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä	Alavieska	0	0	100
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa	Koko maa	45	77	77
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa	Alavieska	0	100	100
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakkoarviointiin	Koko maa	53	60	60
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakkoarviointiin	Alavieska	100	100	100
Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa	Koko maa	80	80	
Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa	Alavieska	100	100	
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista	Koko maa	76	76	87
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista	Alavieska	100	100	100
© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2026				

HYTE-kerroin, 0 - 100	2023	2024	2025
Alavieska	61	65	77
Haapajärvi	59	52	56
Haapavesi	47	47	65
Hailuoto	60	66	63
Ii	57	51	61
Kalajoki	73	68	68
Kempele	74	64	70
Kuusamo	63	56	56
Kärsämäki	56	55	55
Liminka	75	73	73
Lumijoki	59	55	40
Merijärvi	43	57	52
Muhos	53	60	71
Nivala	68	60	62
Oulainen	55	56	66
Oulu	70	63	66
Pudasjärvi	51	48	55
Pyhäjoki	57	56	62
Pyhäjärvi	75	62	69
Pyhäntä	61	56	65
Raahe	65	62	69
Reisjärvi	58	56	73
Sievi	67	57	68
Siikajoki	55	58	58
Siikalatva	53	45	61
Taivalkoski	56	60	66
Tyrnävä	61	59	66
Utajärvi	65	62	67
Vaala	54	44	60
Ylivieska	65	65	70
© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2026			

HYTE-kerroin euroa / asukas koko maa, parhaimmat				
		2023	2024	2025
1	Vesilahti	22,4	22,2	26,1
2	Masku	20	20,8	25,7
3	Rusko	23	22,4	25
4	Järvenpää	19,7	22,5	24,3
5	Miehikkälä	13,6	19,4	24,2
6	Mustasaari	19,2	22,2	24
7	Pelkosenniemi	17,4	19,3	23,9
8	Muurame	15,4	21,7	23,8
9	Lempäälä	21,2	22,5	23,7
10	Nousiainen	15,3	19,8	23,7
11	Alavieska	17,3	20,2	23,6
12	Orivesi	18,7	20	23,4
13	Kruunupyy	17,8	19,9	23,3
14	Pedersören kunta	18,9	23	23,2
15	Porvoo	20,6	21	23,2
16	Pirkkala	22,2	23,1	23,1

Vuonna 2025 kunnan eri palvelualueiden yhteisiä hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen tavoitteita:

1. Tehtiin olemassa olevaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa näkyväksi somessa, Alavieska-lehdessä ja tapahtumissa.
2. Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteet toteutuivat
3. Kallio ikääntyvien hyvinvointisuunnitelman tavoitteet toteutuivat
4. Osallisuuden vahvistettiin mm. ikääntyvien joulukahvien ja kahviparkin kautta.
5. Kulttuuripalveluiden kehitettiin palvelemaan yhä paremmin kaikkia kuntalaisia
6. Terveet elintavat tutuksi tapahtumissa, hankkeissa ja tiedottamisessa
7. Elintapaneuvonnan kehittäminen, aloitettiin yhteistyöhanketta Pohteen ja kuntien kanssa.
8. Omaishoitajien tukeminen erikseen maksettavalla palvelutuella (40e/hlö/vuosi).
9. Kuntalaisten olohuone, Pysäkki, on saatu kuntalaisten käyttöön.
10. Koulutien turvallisuuden parantamiseksi on tehty suunnitelmia ja riskiarviota. Koulutien turvallisuuden parantamiseksi on laadittu eri hallintokuntien edustajien kanssa yhteistyössä suunnitelma, joka on tarkoitus toteuttaa vuoden 2026 kesällä.
11. Yhtenäiskoulun piha-alueen kehittäminen yhdessä koulutien turvallisuuden parantamisen kanssa on viety eteenpäin kohti päätöksentekoa ja talousarvioon vuodelle 2026 ja suunnitelmavuosille. Yhtenäiskoulun piha-alueen leikki- ja toimintavälinetoimittaja on valittu koulun henkilökunnan, oppilaiden ja sivistys- ja hyvinvointijohtajan muodostamassa hanketyöryhmässä. Leikkivälineet toteutetaan kesän 2026 aikana sekä optio mm. Pallokentän pinnoittamiselle on vuodelle 2027.
12. Harrastustoiminnan varmistaminen Harrastamisen Suomen mallin ja kerhotoiminnankehittämisrahoitusten kautta. 4H-yhteistyö aloitettiin Merijärven 4H -yhdistyksen kanssa.
13. Työllisyyspalvelujen siirtyminen kuntaan on tapahtunut. YKN-työllisyysalue (Ylivieska, Kalajoki, Nivala) vastaa alueen työllisyyspalveluista vuoden 2025 alusta. Lisäksi kunta edesauttaa työttömien työllistymistä.
14. Alavieskan brändäys on suunniteltu, mutta rahoitusta ei ole.
15. Tervetulokirjeen lähetettiin kuntaan muuttaville.
16. Lumikurun ulkoilualueen kehittäminen. Lumikurun ulkoilualueetta kehitetään jatkossa kunnanhallituksen perustamalla Alavieskan kunnan liikunta-alue työryhmän koordinoimana.
17. Kunnan kiinteistöjen kunnossapidosta huolehtiminen. Kunnan kiinteistöjen kunnossapidosta huolehtii kaksi kiinteistönhoitajaa ja yksi kirvesmies. Tehtäviä seurataan kiinteistönhoito-ohjelman avulla. Isoimmat korjaustyöt tehdään lomien aikana. Kunnan teknisen osaston henkilöstöstä kolme toimii jatkossa kiinteistönhoitotehtävissä. Alavieskan Asunnot Oy palkkasi kirvesmiehen. Kunta ostaa kirvesmiestyötä Alavieskan Asunnot Oy:ltä.

18. Tonttitarjonnan kehittäminen kaikki kylät huomioiden. Kunnan internet-sivuilla on kunnan vapaat tontit sekä myös yksityisten omistamat tontit sivukyliltä.
19. Senioriasumisen ratkaisut. Senioritalohankeselvitys on ollut valtuustosaloinne ja se on käsitelty valtuustossa loppuun. Alavieskan Asunnot Oy toimii uusien asuntojen rakennuttajana ja mm. 2026-2027 rakennettavassa rivitalossa on huomioitu seniori-ikäisten asumisratkaisut.
20. Jokirannan hyödyntäminen asumiseen. Kunta on ostanut vuonna 2024 jokirannasta maa-alueita kaavoittamista varten. Kunnanhallitus toimii kaavoittajana Alavieskan kunnassa.
21. Kunnan yleisilmeen siisteyden ja istutuksien huomioiminen. Kunnan tekniset palvelut on tehnyt hoitosopimuksia paikallisten yrittäjien kanssa istutusten ja viheralueiden hoidosta.
22. Kevyen liikenteen väylien lisääminen. Kunta on kaavoittanut ja suunnitellut uuden kevyen liikenteen väylän Jokiniituntien varteen sekä aloittanut Rautiontie varteen suunnittelutyön. Kunnan talousarviossa vuodelle 2026 on Jokiniituntien kevyen liikenteen väylän rakentaminen. Elinvoimakeskus hoitaa rakennuttamisen ja kilpailutuksen. Rautiontien kevyen liikenteen väylälle on haettu Ely-keskukselta suunnittelulupa. Vuonna 2026 toteutetaan väylän yleissuunnittelu.
23. Torialuetta on kehitetty. Torikojut on rakennettu ja niitä voi vuokrata kunnalta. Esiintymislavan suunnittelua ja toteutusta viedään eteenpäin.
24. Kuntoportaot. Mäki portaalle on tehty Pappilanniemeen ja portaot ovat suunnitteilla Kuntoportaot kuuluvat kunnanhallituksen perustamalle Alavieskan kunnan liikunta-alue työryhmälle.
25. Motocross-rata ei ole vireillä mm. vastuukysymysten vuoksi.
26. Urheilukentän kunnostaminen. Urheilukentän kunnostus on aloitettu investoinnilla v. 2024 ja se valmistui v. 2025. Korjaukseen on saatu valtiolta rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Toimintamenot ja -tulot

	tilinpäätös 2024	tilinpäätös 2025	Talousarvio + muutokset	Käyttö-%
Tuet ja avustukset	0	2 500	0	0
Muut toimintatuotot	102	0	0	0
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	102	2 500	0	0
Palvelujen ostot	-5 973	-7 915	-15 030	53
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 073	-3 180	-2 034	156
Muut toimintakulut	-69	-216	-100	216
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-7 115	-11 311	-17 163	66
TILIKAUDEN TULOS	-7 013	-8 811	-17 163	51

3100 Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan jäsenet ovat toimineet 1.8.2021 alkaen.
Uusi toimikausi alkoi 1.6.2025, jolloin sivistys- ja hyvinvointilautakunta vaihtui.

Osallistuminen kokouksiin vuonna 2025

Läsnäolot 2025	läsnä	poissa	kokoukset
Rinta-Jouppi Meeri	5		5
Huhtala Lauri	5		5
Härö Juha	5		5
Isokääntä Marja	5		5
Mäkelä Aki	5		5
Kivimaa Päivi	3	2	5
Rajaniemi Mika	4	1	5
Takkunen Anja	4	1	5

Varajäsenet	läsnä
Niskanen Vuokko	0
Laitala Ville	0
Marttila Tuomas	0
Kivimaa Eveliina	0
Isokääntä Risto	0
Nyman Jaana	1
Simonen Jani	0
Järvinen Noona	0

Läsnäolot 2025 1.6.-->	läsnä	poissa	kokoukset
Mäkelä Aki	5		5
Isokääntä Tiina	5		5
Verronen Laura	4	1	5
Isokääntä Risto	4	1	5
Jylli Marika	4	1	5
Nyman Jaana	5		5
Häkkinen Mika	5		5
Pudas Olli	4	1	5

Varajäsenet	läsnä
Niemi Mikko	0
Kauppila Hanna	0
Takkunen Liisa	1
Luonuansuu Matti	1
Huhtala Hanna	0
Kivimaa Päivi	0
Kivimaa Matti	0
Nevalainen Pekka	0

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta kokoontui vuonna 2025 10 kertaa.

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Tavoitteet	Toteutuma
Tehdään päätöksiä, joka kehittävät sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimialaa. Tavoitteena on hyvinvoinnin, terveyden edistäminen kunnassa sekä tuloksellisuuden ja laadun parantaminen sivistys- ja hyvinvointipalveluissa.	Sivistys- ja hyvinvointipalvelujen tilikauden kokonaistuloksen ollessa 138 177 euroa parempi talousarvioon nähden, toiminta on ollut tuloksellista ja toimintaa on toteutettu sekä kehitetty talousarvion puitteissa. Sopeuttamisohjelma on osa talousarviota. Tuloksellisuus voitaneen nähdä myös hyvinvointitekijänä, jolloin sen määrällinen mittaaminen on haastavampaa. Mittareina tässä toimivat mm. HYTE-kertoimen indikaattorit sekä henkilöstön TYHY-kysely. Tässä olemme onnistuneet hyvin.
Tuetaan henkilöstön osaamista ja uudistumista.	Koulutussuunnitelma on tehty kunnassa. Koulutuksia on tarjottu ja henkilöstö on niihin osallistunut. Työnkiertoa on mahdollisuuksien mukaan tarjottu. TYHY-iltapäivä ja TYHY-prosessia on viety eteenpäin työpajojen ja yhteisen kehittämisen kautta. Tämä työ jatkuu edelleen. Esihenkilökoulutusta on järjestetty.

Toimintamenot ja -tulot

	tilinpäätös 2024	tilinpäätös 2025	Talousarvio + muutokset	Käyttö-%
Myyntituotot	0	6 200	0	0
Maksutuotot	0	60	0	0
Muut toimintatuotot	5	0	0	0
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	5	6 260	0	0
Henkilöstökulut	-103 808	-114 436	-112 795	101
Palvelujen ostot	-10 854	-8 425	-11 520	73
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 922	-578	-1 300	44
Muut toimintakulut	-5 601	-6 133	-4 968	123
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-123 185	-129 571	-130 583	99
TILIKAUDEN TULOS	-123 180	-123 311	-130 583	94

Kokouksia oli vuonna 2025 ennakoitua enemmän, joka näkyy mm. henkilöstökuluissa.

3101–3104, 3108, 3114, 3154
Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen arvot

- Yhdenvertaisuus
- Lapsuuden itseisarvo
- Luottamuksellisuus
- Kiireettömyys
- Tasa-arvo

Varhaiskasvatuspalvelujen tarkoituksena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia, kehitystä ja oppimista kasvatuskumppanuuteen perustuvassa yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa.

Varhaiskasvatuksen palvelukokonaisuus sisältää

- varhaiskasvatuksen hallinnon
- perhepäivähoidon
- päiväkotihoidon, myös esioppilaiden iltapäivähoidon
- palvelusetelit yksityisessä hoidossa
- yksityisen toimijan valvonnan ja ohjauksen
- varhaiserityiskasvatuksen
- lastenhoidon tuet

Kunnassa olevia varhaiskasvatuspaikkoja käytetään tarkoituksenmukaisesti ja varhaiskasvatuslain säädöksiin mukaisesti, lapsen edun ensisijaisuus huomioiden. Yksityiset palvelut täydentävät kunnallista tarjontaa.

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Tavoitteet

Kunta järjestää varhaiskasvatuspalveluja tarvetta vastaavasti eri toimintamuodoissa.

Päiväkodeissa toimii kuusi lapsiryhmää, joista yksi on Keltasirkun esiopetusryhmä. Keltasirkussa toimii neljä lapsiryhmää. Peukaloisen päiväkodissa toimii kaksi lapsiryhmää.

Syksyllä 2025 esiopetusryhmää ei ole tulossa Keltasirkkuun ikäluokan koosta johtuen, ainoastaan täydentävää varhaiskasvatusta, jolla katetaan esioppilaiden hoidon tarve.

Toteuma

Varhaiskasvatuspalveluissa on tarjottu alle oppivelvollisuusikäisille lapsille varhaiskasvatusta kunnallisissa päiväkodeissa ja perhepäivähoitajilla sekä täydentävää varhaiskasvatusta esiopetuksen oppilaille.

Vuonna 2025 varhaiskasvatuspalveluissa aloitti 25 uutta lasta, joista 19 oli uusia hakijoita.

Keltasirkussa toimii neljä lapsiryhmää. Keltasirkussa toimi kokopäiväinen esiopetusryhmä kevätlukukauden 2025 loppuun saakka (10 lasta). Esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen ryhmä (13 lasta) toimi koulun tiloissa varhaiskasvatuspalveluiden alaisuudessa. Syyslukukaudella 2025 kaikki eskarit olivat koululla ja täydentävä varhaiskasvatus järjestettiin Keltasirkussa.

Perhepäivähoitoa tarjoaa yksi tai kaksi kunnallista perhepäivähoitajaa. Keltasirkun päiväkodissa on myös laajennettu aukioloaika lasten hoidon tarpeen mukaisesti maanantaista perjantaihin. Satunnaiseen tarpeeseen voimme ostaa viikonloppuhoitoa yksityiseltä palveluntuottajalta. Koululaisten loma-aikoina yksikkö on kiinni ja lapsiryhmät ovat Keltasirkussa. Yksityistä päiväkotia ei ole toiminnassa omassa kunnassa, mutta poikkeustapauksissa palveluseteli voidaan myöntää toisen kunnan yksityiselle palveluntuottajalle. Varhaiskasvatuksen hallinnollisiin tehtäviin ja lähiesimiestehtävään suunnataan apulaisjohtajan työpanos varhaiskasvatusjohtajan lisäksi. Kumpikin tekee osa-aikatyötä, ja varhaiskasvatusjohtajan virka tulee täytettäväksi vuoden jälkipuoliskolla. Varhaiskasvatuksen sosionomin palkkaukseen on saatu valtionavustus vuoteen 2027 saakka, hänen tehtäviin kuuluu moniammatillisen yhteistyön	Peukaloisessa toimi kaksi lapsiryhmää. Vuonna 2025 päiväkotia Peukaloisen remontti tehtiin loppuun. Perhepäivähoitajia on työssä kaksi. Keltasirkun päiväkodissa oli laajennettu aukioloaika, hoitoa tarjottiin maanantaista perjantaihin klo 5.30–21.30 välillä. Viikonloppuhoidolle ei ollut tarvetta vuonna 2025. Keltasirkku päivysti koululaisten loma-ajat. Yksityistä palveluntuotantoa ei ollut oman kunnan alueella vuonna 2025 ollenkaan, eikä palvelusetelitä myönnetty myöskään muiden kuntien yksityisille palveluntuottajille. S2-kielen opetusta annetaan molemmissa päiväkodeissa. Maahanmuuttajalapsia on ollut palvelun piirissä 5, kaikki ukrainalaisia. Kevätkaudella 2025 sekä varhaiskasvatusjohtaja että apulaisjohtaja työskentelivät osa-aikaisesti. Varhaiskasvatusjohtaja eläköityi 1.11.2025 alkaen ja virka täytettiin 1.8.2025 alkaen uudella henkilöllä. Syyskaudella apulaisjohtajan työaika oli 40%. Varhaiskasvatuksen johtamisjärjestelmää kehitettiin edelleen ja varhaiskasvatusjohtaja ja apulaisjohtaja osallistuivat erilaisiin johtamiseen liittyviin koulutuksiin. Varhaiskasvatuksen sosionomi oli palkattuna hankerahoituksella. Sosionomin työpanos toteutui ryhmissä lisäresurssina sekä joka viikkoisena perheparkin pitämisenä yhteistyössä kunnan vapaa-aikaohjaajan kanssa.
---	--

koordinointi, huoltajien ja vanhemmuuden tuki (esim. perheparkkitoiminta) ja normaali kasvatustyö ryhmissä lisäresurssina. Varhaiskasvatuksen kokonaishenkilöstömäärä on 27 henkilöä, joista 7 on määräaikaista tai sijaisia. Vuonna 2025 vakinaistamisia ei ehdoteta, vaan seurataan lapsimäärän ja syntyvyyden kehitystä. Mikäli jatkossa alle 3-vuotiaiden määrä laskee, paikkaluku pienenee Peukaloisen päiväkodissa, ja henkilöstö vähenee luonnollisen poistuman kautta mm. määräaikaista työntekijöistä luopumalla. Todennäköistä on, että suunnitelmavuosien 2025–2027 aikana hoidossa olevien lasten määrä kuitenkin vähenee niin, että Peukaloisen lapsiryhmät voivat yhdistyä Keltasirkun ryhmiin. Lapsiryhmissä huomioidaan lasten tehostetun tai erityisen tuen tarpeet henkilöstörakenteessa ja mitoituksessa, sekä koulutuksessa. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan tehtävä aukaistaan jälleen haettavaksi. Ellei varhaiskasvatuksen erityisopettajaa saada, jatketaan varhaiskasvatuksen erityisopettajan resurssin järjestämistä edelleen hyväksi havaittuna ostopalveluhankintana. Kevätkaudella 2025 erityisen tai tehostetun tuen tarpeessa olevia lapsia on 9. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutulot pienenevät edelleen, koska tulorajat on nostettu asiakasmaksulaissa korkealle. Maksupäätökset ja tulospelvitykset tehdään silti kaikille perheille, ja tarkistuksiakin useasti vuodessa. Vuodelle 2024 odotetaan enää n 46 000 e asiakasmaksutuloja.	Lisäksi monialaiset yhteistyöpalaverit lasten ja perheiden tukeen liittyvissä asioissa sisältyivät työhön. Koulujen loma-ajat sosionomi työskenteli varhaiskasvatuksen opettajana. Varhaiskasvatuksen kokonaishenkilöstömäärä oli 27 henkilöä, joista 10 määräaikaista tai sijaisia. Vakinaisia varhaiskasvatuksen opettajia 6, lastenhoitajia 7, ryhmäavustajia 1 ja perhepäivähoitajia 1. Määräaikaista 1 opettaja, 7 lastenhoitajaa, 1 erityisavustaja sekä 1 perhepäivähoitaja. Yksi vakituinen opettaja toimi varhaiskasvatuksen sosionomina vuonna 2027 päättyvässä hankkeessa, sekä hoiti osa-aikaisesti apulaisjohtajan tehtävää osan vuodesta. Lapsiryhmät täyttyivät nopeasti syksyllä 2025 ja määräaikaista henkilöstöä jouduttiin palkkaamaan lisää lasten lisääntyneiden tuen tarpeiden vuoksi. Lapsiryhmissä oli tehostetun tai erityisen tuen päätös 11 lapsella. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan tehtävää ei saatu täytettyä, jatkettiin ostopalveluhankintaa. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja saatiin vuonna 2025 noin 36 000€ ja myyntituotot muille kunnille myytävistä paikoista ylittyivät ollen noin 52 000€. Toisaalta ostimme paikkoja muilta kunnilta lähes 29 000 eurolla.
--	---

Köökin kustannukset ateriapalveluissa nousevat, ja elintarvikkeissa varataan myös ksylitolipastillien hankintaan n 2500 e.	Varhaiskasvatuksen asiakasmaksukertymä pieneni edelleen. Vuoden 2025 kertymä oli 36 507 e. Varhaiskasvatuksen budjetoidut määrärahat riittivät kokonaisuutena, vaikka palkkamenot ylittyivät. Vastaavasti palvelusetelimäärärahaa kului vähemmän. Asiakasmaksukertymät: <table> <tr> <td>v. 2025</td> <td>36 507 euroa</td> </tr> <tr> <td>v. 2024</td> <td>37 900 euroa</td> </tr> <tr> <td>v. 2023,</td> <td>44 610 euroa</td> </tr> <tr> <td>v. 2022,</td> <td>75 739 euroa</td> </tr> <tr> <td>v. 2021,</td> <td>93 827 euroa</td> </tr> <tr> <td>v. 2020,</td> <td>98 100 euroa</td> </tr> <tr> <td>v. 2019,</td> <td>138 000 euroa</td> </tr> </table> Sijaismäärärahat ylittyivät Keltasirkun päiväkodissa, mutta palkkakertymässä pysyttiin varhaiskasvatuksen osalta talousarvion sisällä. Lapsia on ollut Peukaloisessa 31.12.2025 24 ja Keltasirkussa 61 sekä perhepäivähoidossa 7. Yhteensä lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa 92. Täydennyskoulutusta on ollut neurokirjon lapsesta ja varhaiskasvatusmessut Ylivieskassa syyskuussa. Valssi-arvioinnissa on ollut Alavieskan osalta välivuosi, olemme mukana valtakunnallisessa kyselyssä syksyllä 2026.	v. 2025	36 507 euroa	v. 2024	37 900 euroa	v. 2023,	44 610 euroa	v. 2022,	75 739 euroa	v. 2021,	93 827 euroa	v. 2020,	98 100 euroa	v. 2019,	138 000 euroa
v. 2025	36 507 euroa														
v. 2024	37 900 euroa														
v. 2023,	44 610 euroa														
v. 2022,	75 739 euroa														
v. 2021,	93 827 euroa														
v. 2020,	98 100 euroa														
v. 2019,	138 000 euroa														

Toimintamenot ja -tulot

	tilinpäätös 2024	tilinpäätös 2025	Talousarvio + muutokset	Käyttö-%
Myyntituotot	53 398	52 710	35 000	151
Maksutuotot	37 903	36 507	46 600	78
Muut toimintatuotot	8 261	8 679	6 700	130
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	99 562	97 895	88 300	111
Henkilöstökulut	-996 867	-1 085 090	-1 122 010	97
Palvelujen ostot	-324 871	-352 926	-354 953	99
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16 209	-21 419	-17 457	123
Avustukset	-203 871	-129 670	-112 500	115
Muut toimintakulut	-94 993	-101 364	-118 007	86
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 636 811	-1 690 469	-1 724 927	98
Poistot ja arvonalentumiset	-54 862	-58 900	-58 909	100
TILIKAUDEN TULOS	-1 592 111	-1 651 474	-1 695 536	97

3120, 3121, 3123, 3128 esi- ja
perusopetus sekä
iltapäivätoiminta

Esi- ja perusopetuksen arvot

Hyvinvoiva, välittävä, turvallinen ja sitoutunut
yhteisö <3

Yhtenäiskoululla päädyttiin yllä oleviin arvoihin
vuonna 2023.

Perustehtävä

Yhtenäiskoulun opetusta ohjaa perusopetuslaki, asetukset sekä valtakunnallinen että kuntakohtainen esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelma ja johtokunnan tarkistama, sivistys- ja hyvinvointilautakunnan hyväksymä työsuunnitelma.

Keskeisinä opetustyön suunnittelun periaatteina ovat oppilaan vastuu omasta oppimisestaan, oppilaskeskeisten opetusmenetelmien käyttö, oppilaiden ja vanhempien vaikutusmahdollisuus opiskeluun liittyvissä asioissa sekä tuloksellisuus.

Esiopetuksen tavoitteena on lasten oppimisvalmiuksien sekä sosiaalisten taitojen kehittäminen ja ryhmässä toimimisen oppiminen.

Alavieskan kunnan esi- ja perusopetussuunnitelmien tavoitteiden mukaisesti oppilaasta kehittyy aktiivinen toimija kouluyhteisössä ja oppilaat otetaan yhä enemmän mukaan koulun toiminnan suunnitteluun. Oppilasta ohjataan ikä ja kehitystaso huomioiden itsenäiseen tiedon hankintaan tarjoamalla heille erilaisia kiinnostuksen kohteita, kokemuksia ja elämyksiä. Oppilaita kannustetaan käyttämään erilaisia työtapoja. Opettajan suorittaman jatkuvan formatiivisen ja summatiivisen arvioinnin lisäksi oppilaat tekevät itsearviointia.

Koululaisten iltapäivätoimintaa järjestetään yhtenäiskoulun vieressä ala-asteen vanhassa asuntolassa. Toimintaan voivat osallistua 1.–2.-luokkien oppilaat ja erityiseen tukeen/ oppilaskohtaiseen tukeen siirretyt oppilaat vuosiluokilta 3–9.

1.8.2022 tuli voimaa Peruopetuslain uusi pykälä §3 a Lapsen edun ensisijaisuus. ”Perusopetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu (POL §3a).” Taustalla on YK:n lasten oikeuksien sopimus, jossa lapsella tarkoitetaan kaikkia alle 18-vuotiaita.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki uudistui valtakunnallisesti lakiuudistuksen myötä 1.8.2025 lukien. Uudistuksessa perusopetuslakiin lisättiin luku 4a, jossa säädetään oppimisen ja koulunkäynnin tuesta ja perusopetuksen oppimäärästä poikkeamisesta. Oppilaalla, jolla on vaikeuksia osallistua opetukseen tai suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada ensisijaisesti ryhmäkohtaisia tukimuotoja. Jos ryhmäkohtainen tuki ei riitä, oppilas voidaan siirtää oppilaskohtaiseen tukeen.

1.8.2025 alkaen tuli voimaan perusopetuslain 29 §, joka velvoittaa opetuksen järjestäjän määrittämään järjestyssäännöissä puhelimien ja muiden mobiililaitteiden säilytyksestä oppituntien aikana sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä koulupäivän aikana muulloin kuin oppitunnilla. Järjestyssääntöjen muutoksesta on tiedotettu oppilaiden vanhemmille Wilmassa julkaistulla tiedotteella 26.11.2025. Mobiililaitteiden (puhelimet, tabletit, älykellot) käyttö on kielletty koko koulupäivän, paitsi, jos oppilaalla on terveydellinen peruste puhelimen käyttöön koulupäivän aikana.

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Kehitetään iltapäivätoiminnan järjestämistä ja toimintaa.

- Iltapäivätoimintaa järjestetään iltapäivisin 1.-2.-luokkalaisille ja erityisen tuen oppilaille 9.-luokkaan asti. Iltapäivätoiminnan ohjaajina toimivat koulunkäynninohjaajat ja se näkyy iltapäivällä resurssivajeena koulun puolella.

Liikkuva koulu –hankkeen toteuttaminen koulupäivän liikunnallisuuden lisäämiseksi sekä koulupäivän rytmittäminen oppimista tukeväksi, kunnan omarahoitteista toimintaa sekä mahdollisesti erillisellä hankerahoituksella.

- Liikkuva koulu -tiimi organisoii koululla erilaisia tapahtumia, mm. super-välkkiä, välituntimaratonin ja pingisturnauksia. Uutena toimintana keväällä 2025 alkoi PT –toiminta, joka kannusti vähän liikkuvia lapsia liikkumaan. Opettajia on kannustettu pitämään pitkä välitunti (30 min) viikoittain. Välituntilainaat, joista oppilaat voivat lainata liikuntavälineitä välituntien aikana, toimivat sekä ylä- että alakoulun puolella.

KiVa-koulu –toiminnan tehostaminen ja toiminnan painopisteen suuntaaminen ennaltaehkäisevään työhön.

- Koulumme KiVa-tiimiin kuuluu kolme opettajaa, jotka vaihtuvat kahden vuoden välein.
- Yhtenäiskoulussa noudatettiin vuonna 2024 laadittua koulun omaa kiusaamisen vastaista toimintamallia, jota henkilöstö on sitoutunut noudattamaan.

Koulukohtaisten kehittämis- ja arviointikohteiden tavoitteiden toteuttaminen koulussa konkreettisesti. Kehittämiskohteet valitaan vuosittain ja niiden toteuttamisesta vastaa erikseen valittu henkilöstötiimi.

- Syksyllä 2025 koulukohtaisiksi kehittämis- ja arviointikohteiksi valittiin yhdessä henkilökunnan kanssa hyvät käytöstavat ja lukeminen.
- Koulussa pidettiin esillä kehittämiskohteita muun muassa erilaisten tapahtumien, esim. lukuhaasteen ja vierailuiden avulla. Aiemmin koulussa oli tiimi, joka huolehti kehittämis- arviointikohteiden edistämisestä ja esillä pitämisestä lukuvuoden aikana. Tähän käytäntöön kannattaisi palata sekä varata budjettiin varoja kehittämiskohteiden edistämiseen.

Kerhotoiminnan toteuttaminen Kerhotoiminnan kehittämisen ja Harrastamisen Suomen mallin rahoitusten turvin.

- Harrastamisen Suomen mallin ilmaisia erilaisia kerhoja järjestettiin luokille 1–9. Yhteensä 24 eri kerhoa, joiden kesto oli 1–2 h/kerho. Kerhotoiveita kartoitettiin kyselyn avulla ja jokaiselle oppilaalle pyrittiin mahdollistamaan ainakin yksi mieluinen kerho. Kerhot ovat olleet suosittuja.
- Kerhotoiminnan kehittämisen rahoitus mahdollisti lyhyiden kerhojen pitämisen ja erilaisia koulupäivän aikana toteutettavia lyhyitä koulutuksia vuosiluokille 0–9. Tällä hankerahalla toteutettiin myös oppilaiden uintiretket kerhojen päättäjäisissä toukokuussa 2025 sekä joulukuussa 2025.

Tukioppilaat ja oppilaskuntien hallitukset pyrkivät edistämään oppilaiden osallisuutta, hyvinvointia ja kouluviihtyvyyttä.

- Koululla toimi opettajan ohjaama tukioppilaskerho.
- Koulussa on oppilaskunnan hallitus sekä ylä- että alaluokilla, joihin oppilaat valitsevat edustajat jokaisesta luokasta vuosittain.
- Sekä tukioppilaat että oppilaskunnan hallitukset järjestivät tapahtumia kouluviihtyvyyden lisäämiseksi.

Koulussa toteutetaan uuden oppilashuoltolain mukaista toimintaa. Koulussa toimii yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä sekä koulun oppilashuollon alainen ruokatoimikunta.

- YHR kokoontui kerran kuukaudessa pohtimaan koko koulua koskevia asioita.
- Ruokatoimikunta kokoontui vuonna 2025 kaksi kertaa. Uudet kouluruokasuositukset ja kouluruoan laatu puhuttivat, minkä johdosta kunnanvaltuuston edustajia kävi syksyllä 2025 tutustumassa kouluruokailuun. Kunnanvaltuuston edustajat totesivat, että kouluruoka on hyvää.

Käytämme yhdessä kehitettyjä ja sovittuja yhteistyö- ja yhdyspintaprosesseja lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien toimijoiden kanssa sekä kehitämme niitä edelleen hyvinvointialueen toimijoiden kanssa.

- Sivistys- ja hyvinvointijohtaja on Eteläisen alueen kuntaedustajana Pohteen ja kuntien välisessä, lain vaatimassa, alueellisen opiskelijahuollon yhteistyötyöryhmässä sekä alueellisessa yhteisövaikuttavuuden työryhmässä yhdessä Pohteen opiskelijahuollon ja kuntien sivistysjohtajien kanssa.
- Kunnassamme on Alavieskan Perhekeskusverkosto, jossa kunnan perhepalveluita koordinoidaan ja kehitetään yhdessä Pohteen toimijoiden kanssa yhteisövaikuttavuuden eli yhteistyön hengessä. Perhekeskusverkostoa johtaa varhaiskasvatusjohtaja.

Kunnalla on valvonta ja ohjausvelvollisuus toisen asteen oppivelvollisista. Oppivelvollisuuden laajennettua toisen asteen opinnot ovat maksuttomia laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluville nuorille. Toisen asteen kulu vähennys tehdään osana valtio-osuuksien maksua.

- Perusopetuksen oppilaanohjauksen lehtori on toteuttanut kunnan 2. asteen oppivelvollisuuden valvonta- ja ohjausvelvollisuutta.

Koulussa jatketaan koulunuorisotyön toteuttamista ensisijaisesti hankerahoitteisesti yhteistyössä Merijärven kunnan kanssa. Talousarviovarauksena on varautuminen hankerahoitus pohjaiseen toimintaan. Talousarviovaraus on sovittu yhdessä Merijärven kunnan kanssa. Toiminnan kehittäminen ei aina tuo mukanaan suuria kuluja ja tämä on siitä hyvä esimerkki.

Yhteistyö Merijärven kanssa koulunuorisotyöntekijän sekä Jelppiverkon etsivän nuorisotyöntekijän osalta on ollut toiminnan kehittämisen kannalta antoisaa ja mikä tärkeintä, nuorille erittäin merkittävää toimintaa.

- Saimme koulunuorisotyöhön hankerahoitusta. Sopimus toiminnan järjestämisestä yhteistyössä Merijärven kanssa on tehty ajalle 9.10.2025-30.9.2027.
- Sopimukseen nojaten ostimme koulunuorisotyöntekijän työaikaa Merijärveltä 50%.
- Koulunuorisotyöntekijä on järjestänyt välituntitoimintaa ja ollut mukana koulun tapahtumissa.
- Koulunuorisotyöntekijä on ollut koulullamme kahtena päivänä viikossa. Tehtävä on Merijärven kunnan kanssa yhteinen.

Koulussamme työskentelee valtion erillisrahoituksella resurssiopettaja lukuvuonna 2025–2026 ja rahoitus on saatu myös vielä kolmannelle lukuvuodelle 2026–2027. Resurssiopettajan tehtävät ovat rahoittajan edellyttämällä tavalla järjestetty, yhtenäiskoulun ylimääräisenä resurssina oppilaiden tukena oppimisen edellytyksiä ja yhdenvertaisuutta lisäävästi.

- Koulussamme työskenteli resurssiopettaja koko vuoden 2025.

Kielen aineenopettajan virka täytetään määräajaisesti vähenevän oppilasmäärän vuoksi lukuvuosille 2025–2028. Tästä eteenpäin kielen aineenopettajan viran täyttöä harkitaan lukuvuosittain oppilaiden tarvitseman tuntimäärän mukaisesti oppilasmäärän vähentyessä.

- Kielen aineenopettajan virka täytettiin määräajaisesti kolmeksi vuodeksi 1.8.2025 lähtien.

Erityisopetus- ja ohjaajaresurssin tarve on suurempi, mitä pystymme tällä hetkellä tarjoamaan ja kyseisten resurssien tarve tulee tulevana vuosina todennäköisesti vain kasvamaan. Tämä johtuu oppilaiden henkilökohtaisten ohjaajien tarpeen kasvusta, yleistyvistä oppimisvaikeuksista ja oppilaiden neuropsykiatrisista häiriöistä. Myös yhteiskunnan muutoksen tuoma pahoinvointi on oppimisen este, jolloin tarvitaan tukea oppimisessa. Tämä suunta on valtakunnallinen eikä Alavieska poikkea muista kunnista tässä asiassa.

- Tuen tarpeen lisääntymiseen ja hallintaan sekä hallinnollisen kirjaamisen vähentämiseen tähtäävä perusopetuslain muutos tuli asteittain voimaan 1.8.2025 alkaen. Uusi laki pitää sisällään kaksi tuen tasoa nykyisen kolmen sijaan ja edellyttää, että tukea annetaan 0,122 tuntia per oppilas. Tuntikehykseen varattiin 20 lisätuntia tuen uudistukseen 1.8.2025 alkaen.
- Henkilöstöä koulutettiin syyslukukaudella 2025 uuden lain vaatimuksiin kahdessa koulutuksessa (veso -koulutuksia eli virkaehtosopimus-koulutuksia).
- Erityisluokanopettajan virka tulo avoimeksi, eläköitymisen johdosta 31.7.2025. Virka täytettiin määräajaisesti ajalle 1.8.2025-31.7.2026, koska virkaan ei saatu pätevää erityisluokanopettajaa.
- Oppilaiden tuen tarpeen takaamiseksi lain vaatimalla tasolla koululle valittiin määräajaiseen erityisopetuksen laaja-alaiseen virkaan pätevien hakijoiden puuttuessa luokanopettaja ajalle 1.8.2025-31.7.2026. Tehtävässä on myös ryhmänä annettavaa opetusta luokilla 4-6.
- Laaja-alaisen erityisopetuksen viranhaltija irtisanoutui keväällä 2025 ja virka laitettiin auki vakinaisesti. Tehtävään valittu pätevä erityisopettaja ei ottanut virkaa vastaan ja virka avattiin uudestaan loppukesästä 2025. Virka täytettiin määräajaisesti 1.9.2025 lähtien.
- Kähtävän erityisyksikön opetusryhmän erityisluokanopettajan virka avattiin vakinaisesti täytettäväksi erityisyksikön toiminnan jatkuessa. Virka oli auki 1.8.2025 alkaen, mutta pätevien hakijoiden puuttuessa se täytettiin määräajaisesti 1.8.2025-31.7.2026.
- Vuonna 2025 kunnassa oli seitsemän vakinaista koulunkäynninohjaa ja kuusi määräajakaista koulukäynninohjaajaa. Määräajaisista

koulunkäynninohjaajista yksi oli yhteinen varhaiskasvatuspalvelujen täydentävän varhaiskasvatuksen kanssa. Ohjaajia oli myös lastensuojelulain mukaan sijoitettujen lasten tukena. Yhden koulunkäynninohjaajan palkka maksettiin kunnan työllistämispalveluista. Syksyllä saimme yhden määräaikaisen koulunkäynninohjaajan lisää, kun koululle tuli työpalveluun siviilipalvelustaan suorittava nuori.

Kehitetään koulun pihoja lapsiystävällisemmiksi ja liikkumaan kannustaviksi. Samalla suunnitellaan koulun liikennejärjestelyt turvallisemmiksi.

- Syksyllä 2024 käynnistetty prosessi piha-alueen kehittämiseksi jatkui edelleen vuonna 2025.

Seurataan verkostoperuskoulun kehittymistä ja liitytään toimintaan mukaan tarvittaessa.

- Asiaa on seurattu, mutta mahdollisuutta liittyä toimintaa ei ole ollut.

Arvostetaan osaavaa henkilöstöä sekä mahdollistetaan täydennyskoulutus.

- Henkilöstöä on käynyt kouluttautumassa erilaisissa ammatillisuutta tukevilla koulutuksissa. Henkilökuntaa kannustettiin kouluttautumaan ja osa koulutuksesta tapahtui omassa kunnassa.

Varaudutaan tulevaan oppilasmäärän vähenemiseen hyvällä henkilöstösuunnitelulla. Henkilöstön määrää määrittää vähenevän oppilasmäärän lisäksi muun muassa perusopetuksen lain 3§a sekä 16–17 § mukaiset oppilaan edun ensisijaisuus sekä oikeus tarvittavaan tukeen. Pyritään oppilasmyönteiseen, optimaaliseen, kustannustehokkaaseen ja työntekijäystävälliseen henkilöstösuunnitteluun oppilasmäärän vähentyessä.

Toiminnalliset tunnusluvut

	Tp 2024	Ta 2025	Tot 2025	Poikkeama
Perusopetuksen oppilasmäärä	310	312	310	-2
Esiopetuksen oppilasmäärä	35	23	26	+3
Henkilöstö lkm.	44	41	44	+3
Kokonaisviikkotuntien määrä	762,9	766,9	774,9	+8
Jatko-opintoihin päässeet/ päästötodistuksen saaneet	45/46	33/33	34/34	+1

*) Keskiarvo kevään (762,9 h) ja syksyn (786,9 h) tuntikehyksestä. Toteuma vuonna 2025 on syyslukukauden ja laskentapäivän 20.9.2025 toteuma. Vuonna 2024 esikoululaisten määrässä on myös varhaiskasvatuksen ryhmän oppilaat.

Familiarin Jussilan lastensuojelun erityisyksikön opetusluokka toimi vuonna

2024 kevätlukukaudella Kähtävällä sopimus pohjaisesti, johon sisältyi koulunkäynnin ohjaajan palkkio, tilat sekä ruokailu Familiarilta. Syyslukukaudella 2024 siirsimme luokan yhtenäiskoulun yhteyteen pedagogisista syistä, jonka vuoksi kustannusrakenne muuttui. Palkkasimme kaksi koulunkäynnin ohjaajaa tähän luokkaan. Muun muassa tämä sekä oppilaiden tuen tarve lisäsi henkilöstön määrää.

Olemme saaneet erillisrahoituksia ja valtion avustuksia useista eri rahoitushauista. Rahoitusten turvin on saatu yhtenäiskoululle koulunuorisotyöntekijä ja resurssiopettaja vuonna 2025. Rahoituksella on tarjottu kerhoja oppilaille ja järjestetty koulutusta yhtenäiskoulun opetushenkilöstölle. Hanke- ja erillisrahoitukset on selvitetty erikseen.

	Kokonais- kustannukset €/oppilas
2009 tilinpäätös	6 378
2010 tilinpäätös	6 820
2011 tilinpäätös	7 125
2012 tilinpäätös	8 035
2013 tilinpäätös	8 686
2014 tilinpäätös	8 732
2015 tilinpäätös	8 335
2016 tilinpäätös	8 550
2017 tilinpäätös	8 638
2018 tilinpäätös	7 496
2019 tilinpäätös	7 802
2020 tilinpäätös	7 820
2021 tilinpäätös *)	7575
2022 tilinpäätös *)	7792
2023 talousarvio *)	9873
2023 tilinpäätös *)	9875
2024 talousarvio *)	10119
2024 tilinpäätös *)	10 668
2025 talousarvio *)	10 465
2025 tilinpäätös *)	10 680

*) Kokonaiskustannukset ilman sisäisiä vuokria, sisäisiä eriä, poistoja, hankkeita ja valtion erityisavustuksia muodostuvat toimintakuluista jaettuna perusopetuksen oppilasmäärällä. (KP 3120, 3121, 3128)

Perusopetuksen käyttökustannusten mediaani on 12 735 euroa/ oppilas. Alakvartaali on 11 950 euroa/oppilas tai alle. Yläkvartaali on 14 888 euroa/oppilas ja yli, aina noin 41 000 euroa/oppilas kustannuksiin saakka. (Kuntaliitto: perusopetuksen käyttökustannusten vaihtelu kunnittain vuonna 2024). Alavieska tarjoaa perusopetuksen palvelut alimmassa 25% kustannusosuudessa koko maassa.

Toimintamenot ja -tulot

	tilinpäätös 2024	tilinpäätös 2025	Talousarvio + muutokset	Käyttö-%
Myyntituotot	216 319	169 105	185 000	91
Maksutuotot	18 060	20 814	20 250	103
Tuet ja avustukset	3 432	0	0	0
Muut toimintatuotot	29 145	29 488	21 800	135
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	266 956	219 408	227 050	97
Henkilöstökulut	-2 541 378	-2 569 911	-2 590 452	99
Palvelujen ostot	-944 633	-906 735	-891 225	102
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-106 904	-104 954	-121 900	86
Avustukset	0	0	-400	0
Muut toimintakulut	-417 868	-393 242	-401 908	98
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-4 010 783	-3 974 842	-4 005 885	99
Poistot ja arvonalentumiset	-195 165	-187 971	-183 533	102
TILIKAUDEN TULOS	-3 938 993	-3 943 405	-3 962 368	100

Palvelujen ostoissa kuljetuskustannukset ylittivät 25 981 eurolla talousarviovarauksen.

Tilikauden tulos tässä osa-alueessa on parempi 18 963 talousarviovaraukseen nähden.

3131 Kansalaisopisto

Kansalaisopiston arvot

Kansalaisopiston toimintaa ohjaavat arvot ovat laatu, luotettavuus, asiakaslähtöisyys ja suvaitsevaisuus.

Perustehtävä ja palveluajatus

Kansalaisopisto on paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuva oppilaitos, joka tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle, kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi ja työelämän tarpeisiin. Kansalaisopiston

tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Kansalaisopisto-opinnoissa korostuvat omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

Ylivieskan seudun kansalaisopisto järjestää koulutusta, jonka tavoitteena on edistää sivistyksellistä tasa-arvoa vapaan sivistystyön arvojen ja ihanteiden pohjalta. Koulutuksessa painottuvat kielet, taito- ja taideaineet, musiikki, tietotekniikka sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävät aineet. Opisto järjestää suomen kielen ja kulttuurin koulutusta maahanmuuttajille. Lisäksi opisto järjestää lapsille ja nuorille kuvataiteen, teatteri-ilmaisun, sanataiteen ja käsityön taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaisesti. Kansalaisopisto voi järjestää myös koulutusta tukevaa tai siihen läheisesti liittyvää kehittämis- ja palvelutoimintaa.

Opiston omistaa Ylivieskan kaupunki ja sopimuskuntina ovat Alavieskan ja Sievin kunnat.

Toimintasuunnitelma vuosille 2023–2026

Kansalaisopiston toimenpiteiden pohjana on Ylivieska - Kasvun kaupunki -strategiasta osiot Koulutuksesta osaamista ja Palveluista hyvinvointia.

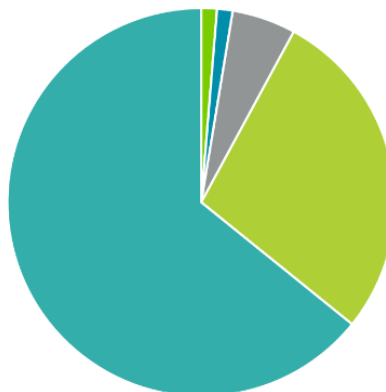
Toiminnan painopiste on alueen asukkaiden tarpeista lähtevä laadukas ja monipuolinen opetus ja tavoitteena on turvata toiminta-alueen asukkaille mahdollisuus elinikäiseen oppimiseen ja sen avulla lisätä ja ylläpitää kuntalaisten terveyttä, hyvinvointia ja osallisuutta. Kuntalaiskuuleminen, yhteistyö eri hallintokuntien ja laajan sidosryhmäverkoston kanssa ovat tärkeitä opetustoiminnan kehittämistyössä ja kurssisuunnittelussa. Ylivieskan kaupungin strategian mukaisesti kiinnitetään huomioita aktiiviseen opiston toiminnan ja kurssien markkinointiin, sekä monikanavaisen viestintään siten, että kaikki ikä- ja kohderyhmät otetaan mahdollisimman hyvin huomioon.

- Hyvinvointivaikutuksista kysyttiin henkisen hyvinvoinnin lisääntymisestä/parantumisesta ja fyysisen hyvinvoinnin lisääntymisestä. Näyttäisi siltä, että henkiset hyvinvointivaikutukset ovat mittavia. Fyysisen hyvinvoinnin osalta on enemmän hajontaa, mutta se johtunee osin myös siitä, että nämä kysymykset on olleet kaikissa palautekyselyissä riippumatta siitä, mikä on ollut kurssin sisältö, eli voinee olettaa, että neulekurssilaiset tai muut vastaavan sisällön omaavat kurssilaiset eivät välttämättä koe samalla tavoin fyysisiä hyvinvointivaikutuksia kuten esim. liikunnan kursseilla olleet.

Kurssipalautteista

"Kurssi on lisännyt henkistä hyvinvointiani"

1. Täysin eri mieltä 1 %
2. Jokseenkin eri mieltä 1 %
3. En osaa sanoa 5 %
4. Jokseenkin samaa mieltä 28 %
5. Täysin samaa mieltä 64 %

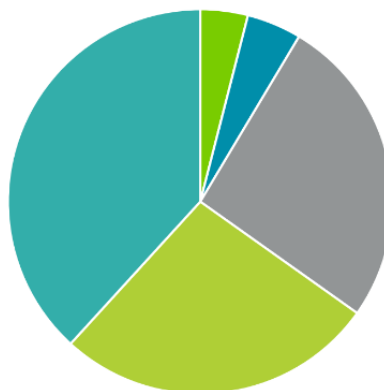
Vastaajia (n) 671

■ 1. Täysin eri mieltä ■ 2. Jokseenkin eri mieltä ■ 3. En osaa sanoa ■ 4. Jokseenkin samaa mieltä ■ 5. Täysin samaa mieltä

Kurssipalautteista

"Kurssi on lisännyt fyysistä hyvinvointiani"

1. Täysin eri mieltä 4 %
2. Jokseenkin eri mieltä 5 %
3. En osaa sanoa 26 %
4. Jokseenkin samaa mieltä 27 %
5. Täysin samaa mieltä 38 %

Vastaajia (n) 671

■ 1. Täysin eri mieltä ■ 2. Jokseenkin eri mieltä ■ 3. En osaa sanoa ■ 4. Jokseenkin samaa mieltä ■ 5. Täysin samaa mieltä

- Opetustarjonta on perustunut vanhojen toimivien kurssien jatkamiseen, sekä kyselyjen ja eri kanavista saatujen yhteydenottojen avulla saatuihin toiveisiin, joita olemme pyrkineet mahdollisuuksien mukaan toteuttamaan. Helmikuussa 2025 avasimme nettikyselyn, jonka avulla kartoitimme kuntalaisten kurssitoiveita. Lisäksi toiveita oli mahdollista esittää soittamalla, käymällä paikan päällä toimistolla sekä lähettämällä tekstiviesti tai sähköposti opiston toimistoon. Saimme kyselyjen ja muiden kanavien kautta lähes 150 kurssitoivetta. Uusista, kesken lukuvuoden perustetuista kursseista tiedotimme myös Facebook- ja Instagram -sivuillamme.

Laadukkaan opetuksen varmistamiseksi kansalaisopistolla tulee olla riittävät henkilöstö- ja talousresurssit. Edellisen lisäksi opetustilojen tulee täyttää ainekohtaiset vaatimukset niin turvallisuuden kuin välineiden osalta, jotta

voidaan varmistaa mahdollisuus toiminnan ylläpitämiseen ja edelleen kehittämiseen. Henkilöstölle suunnattujen säännöllisten palaverien tavoitteena on kehittää avointa ja osallistavaa päätöksentekoa sekä lisätä työhyvinvointia. Täydennyskoulutusten avulla turvataan henkilöstön ammatillinen osaaminen muuttuvissa olosuhteissa.

- Vuonna 2025 tila- ja opetusresursseihin tuli jonkin verran muutoksia, kun Ylivieskan kaupunki myi omistuksessaan olleet Sorviston ja Pylvään kylätalot yksityisille toimijoille. Tämän johdosta kansalaisopiston toiminta kyseisillä toimipaikoilla päättyi keväällä 2025. Opettajaresurssia on ollut koronavuosien jälkeen tyydyttävästi tarjolla, joissakin aineissa jopa yli tarpeen (liikunta- ja hyvinvointikurssit). Henkilöstölle on annettu mahdollisuus osallistua täydennyskoulutukseen ja henkilöstöpalaverit ovat toteutuneet suunnitellusti vähintään kahden viikon välein.

Kansalaisopisto verkostoituu aktiivisesti toiminta-alueellaan kaupungin eri hallintokuntien, kolmannen sektorin, seurojen ja yhteisöjen kanssa ja näin vaikuttaa osaltaan opetustoiminnan lisäksi paikalliskulttuurin ylläpitämiseen, alueen kulttuurielämän monipuolistamiseen sekä kuntalaisten yhteisöllisyyden, osallisuuden ja hyvinvoinnin lisäämiseen.

- Kansalaisopiston eri ryhmät ovat esiintyneet aktiivisesti läpi vuoden niin opiston toiminta-alueella kuin muuallakin maakunnassa. Teatteri- ja näyttämötaiteen esityksiä on ollut kaikkiaan 43 ja katsojia näissä on käynyt yhteensä noin 3000 henkilöä. Kuorot, yhtyeet ja eri soitinkokoonpanot ovat vuoden 2025 aikana esiintyneet eri tilaisuuksissa 40 kertaa ja osallistujia näissä on ollut osallistujia arviolta n. 8 500 henkilöä. Lisäksi instrumentti- ja laulun yksilöopetuksessa opiskelevat ovat pitäneet omia matineoita ja konsertteja. Kansalaisopisto on alueellaan varsin merkittävä kulttuuritapahtumien tuottaja ja kulttuurielämän toimija. Kansalaisopiston työnäyttely pidettiin Alavieskan yhtenäiskoululla su 6.4.2025 klo 12–15. Näyttelyvieraita oli arviolta 350.
- Edellisten lisäksi musiikkiopiston opiskelijat ja kansalaisopiston kuvataiteen taiteen perusopetuksen opiskelijat toteuttivat yhteistyöhankkeen, jossa kuvataide ja musiikki yhdistyivät vuorovaikutteiseksi kokonaisuudeksi. Kuvataideryhmän opiskelijat loivat taideteoksia, joihin musiikkiopiston opiskelijat improvisoivat teokseen sopivan sävellyksen tai äänimaiseman. Vastaavasti musiikkiopiston opiskelijat esittivät improvisaatioita, joiden pohjalta kuvataiteen opiskelijat loivat musiikin tunnelmaa tulkitsevia teoksia. Hanke tarjosi opiskelijoille mahdollisuuden kokeilla taiteidenvälistä yhteistyötä, syventää omaa ilmaisuaan ja kokea uudenlaista luovaa vuorovaikutusta.
- Hankkeen päätöskonsertti pidettiin kulttuurikeskus Akustiikassa marraskuussa 2025. Hankkeen aikana tehdyt taideteokset olivat esillä näyttelyssä galleria Oivassa marraskuun 2025 ajan.

Merkittävimpänä lähitulevaisuuden kehittämiskohteena opistossa on osaamisperusteisuus. Osaamisperusteisuuden käyttöönottoa on valmisteltu osallistumalla aihetta käsitteleviin webinaareihin. Osaamisperusteisten kurssien suoritukset voidaan opiskelijan suostumuksella viedä kansalliseen

Koski-tietovarantoon. Näin kansalaisopistossa saavutettu osaaminen on aiempaa helpommin opiskelijan hyödynnettävissä.

Ylivieskan seudun kansalaisopisto on mukana Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa "LATUA!" laatu- ja kehittämishankkeessa, jonka tavoitteena on kansalaisopistojen toiminnan ja tunnettuuden lisääminen laatutyön tulosten kautta muuttuvassa toimintaympäristössä. Hankkeessa kerätään tietoa toiminnan nykytilasta, itsearvioidaan ja nostetaan esiin kehittämiskohteita. Hankkeessa osallistetaan laadun arviointiin koko opiston henkilöstö, asiakkaat, sidosryhmät ja ylläpitäjät. Lopputuloksena tuotetaan digitaalinen ideakirja hyvistä käytännöistä sekä malleja laatutyön tulosten raportointiin ja esittämiseen henkilöstölle, asiakkaille ja sidosryhmille.

- LATUA! -hankkeen ohjausryhmä on kokoontunut vuoden 2025 aikana 4 kertaa. Lisäksi hankkeen myötä on järjestetty 5 kahden tunnin työpajaa, joihin henkilöstö on osallistunut. Lisäksi mukana olevat opistot ovat arvioineet toimintaansa opiston omissa laadunarviointityöpajoissa, joiden tarkoituksena on ollut nostaa esille opiston keskeisimmät kehittämiskohteet. Hanke jatkuu vielä vuoden 2026 syyskuuhun saakka, jolloin ideakirja hyvistä käytänteistä julkistetaan.

Opetustunnit, opetusryhmät ja opiskelijamäärät:

Vuonna 2025 Alavieskassa opetusta toteutui 690,31 + verkkokurssit 18,48 (v. 2022/ 658,43 h ja vuonna 2023/764,70h). Vuonna 2024 812,70 tuntia

Brutto-opiskelijat 253, joista 87 miestä ja 166 naista.
(v.2022/308, 2023/361) Vuonna 2024 358, joista 90 miestä ja 268 naista

Netto-opiskelijat 178, joista 71 miestä ja 107 naista.
(v. 2023/209, v.2022/178). Vuonna 2024 228, joista 70 miestä ja 158 naista

Suunniteltuja opintoryhmiä oli kaikkiaan 34, joista toteutui 24.

Suosituimpia ryhmiä olivat:

- Chorus Vallis -kuoro 38
- Pilateksen alkeet 26 (uusi kurssi)
- Metsästäjätkutkintoon valmentava kurssi 18 (uusi kurssi)
- Ryhtiä ja niveliä säästävä kuntojumppa 15
- Saaristolaivurikurssi 10
- Rannikkolaivurikurssi 6
- Rakennetaan sähkökitara 8 (täysi ryhmä)
- Puu- ja metallityö 8
- Neuloosiin hurahtaneille 8 (uusi kurssi)
- Kahvipusseista tuotteeksi 8
- Pianonsoiton yksilöopetus 10 (täysi ryhmä)
- Yksinlaulun viikonloppukurssi 6 (täysi ryhmä)

Kuten aiempinakin vuosina, alavieskalaisia osallistui myös Ylivieskassa järjestetyille kursseille sekä etä- ja verkkokursseille. Sopimuksemme mukaan etä-/verkkokurssit jaetaan kuntien kesken asukasluvun mukaisessa suhteessa. Kun ne lisätään yhteistuntimääränä olevaan lukemaan niin Alavieskan kokonaisuudeksi saadaan 708,79 oppituntia.

Alavieskan osuus etä- ja verkkokursseista asukasmäärän mukaisessa suhteessa on 18,48 oppituntia ja 10,83 % kokonaistuntimäärästä, joka on 170,67 oppituntia.

Opiskelijoita etä- ja verkkokursseille osallistui kaikkiaan 141 opiskelijaa, josta asukasluvun mukaisessa suhteessa Alavieskan osuus verkkokurssien opiskelijoista on 15 opiskelijaa.

Alavieskassa toimi kevätlukukaudella 2025 "Hahtuvat" Lasten käsityön taiteen perusopetuksen ryhmä. Keväällä tunteja oli 29,34. Syksyllä 2025 ryhmä ei käynnistynyt koska ilmoittautuneita oli vain 1.

Alavieskan kunta sai maksupalautusta 10 253,79 euroa vuonna 2025.

Toiminnalliset tunnusluvut

	Tp 2024	Ta 2025	Tot 2025
Kansalaisopiston tuntimäärä Alavieskassa	812,70	1200	690,31 +18.48 (verkkokurssit) yhteensä 708,79
Oppilasmäärä	228	400	Brutto 253, Netto 178
Menot €/h	30,16*)	26	Oppitunnin nettohinta 31,39 € *)

*) nettohinta, jossa on verkkokurssit mukana.

Toimintamenot ja -tulot

	tilinpäätös 2024	tilinpäätös 2025	Talousarvio + muutokset	Käyttö-%
Palvelujen ostot	-25 424	-22 250	-32 500	68
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-25 424	-22 250	-32 500	68
TILIKAUDEN TULOS	-25 424	-22 250	-32 500	68

Musiikkiopiston toiminnan järjestämisestä on sovittu yhteistyössä Ylivieskan kaupungin, Kalajoen, Pyhäjoen, Reisjärven ja Sievin kuntien kanssa. Kustannukset jaetaan pidettyjen opetustuntien suhteessa. Ylivieskan seudun musiikkiopisto on seutukunnallinen taideoppilaitos, jonka tehtävänä on antaa musiikin perusopetusta sekä lisäksi järjestää konsertteja ja muuta musiikkikulttuurin edistämiseen ja kehittämiseen liittyvää toimintaa.

Musiikkiopistossa opiskeli vuonna 2025 yhteensä 659 oppilasta, joista musiikin perus- ja syventävissä opinnoissa 371 oppilasta ja varhaisiän musiikkikasvatuksessa 288 oppilasta (musiikkileikkikoulu ja soitinvalmennus).

Musiikin laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta annettiin yhteensä 16 835 tuntia. Viikkotuntimäärä oli 481 ja opetusviikkoja 35.

Musiikkiopiston kirjanpidon vuoden 2025 toteutumisraportin menojen mukaan oppilashinnaksi muodostuu 2 460 € bruttomeno /oppilas. Vuosiviikkotunnin nettohinnaksi muodostuu 1 145 €.

Vuoden aikana toteutettiin kaksi hanketta opetushallituksen erillisvaltionavun turvin: tammihelmikuussa Matka barokin maailmaan ja Musiikillinen postikortti. Barokkihankkeeseen osallistui n. 20 opettajaa ja 130 oppilasta eri toimipisteistä. Musiikillinen postikortti -hanke toteutettiin yhteistyössä kansalaisopiston taiteen perusopetuksen kuvataideryhmien kanssa. Mukana oli seitsemän opettajaa ja n. 40 oppilasta.

Alavieskan oppilas- ja tuntimäärä v. 2025

Alavieskan opetusasteella opiskeli kevätlukukaudella 2025 yhteensä 42 oppilasta, joista varsinaisia oppilaita 26 ja varhaisiän musiikkikasvatuksen oppilaita 16. Syyslukukaudella oppilaita oli yhteensä 43, varsinaisia oppilaita 26 ja loput 17 musiikkileikkikoulussa ja valmennusoppilaina.

Musiikkiopiston keskimääräinen viikkotuntimäärä vuonna 2025 Alavieskassa oli 31,60 tuntia/vko (TA 33 t/vko). Alavieskan kunnalle tulee maksupalautusta tilinpäätöksen 2025 mukaan 1 027 €.

Alavieskassa pidettiin neljä konserttia. Lisäksi Alavieskassa on ollut pienimuotoisia oppilaiden esiintymisiä ja muskariesityksiä. Alavieskan toimipisteen johtajana toimi pianonsoitonopettaja Johanna Tilus.

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Toimintasuunnitelma toteutunut vuonna 2025

- Oppilasmäärän ylläpitäminen sekä varhaisiän musiikkikasvatuksessa että varsinaisten oppilaiden osalta -> tiivis yhteistyö koulun ja varhaiskasvatuksen kanssa
 - varhaisiän musiikkikasvatuksen oppilasmäärä pysynyt samana: 15 muskarilaista ja 2 soitinvalmennusoppilasta

- Opetussuunnitelman kehitystyössä erityishuomio oppilaiden sitouttamiseen pitkäjänteiseen harrastukseen oppilaan vahvuudet huomioiden
 - opetussuunnitelman toteuttamisessa pyritään ottamaan yksilölliset vahvuudet huomioon; yhteisten hankkeiden kautta tarjotaan mahdollisuuksia erilaisiin kokemuksiin ja elämyksiin, jotka voivat osaltaan lisätä oppilaan motivaatiota ja sitoutumista harrastukseen
- Monipuolisten yhteistyökonser ttien järjestäminen erilaisille kohderyhmille (palvelukodit, päiväkodit, kirjasto, seurakunta jne.)
 - oppilaskonserttien lisäksi toteutettiin vierailukonsertti Oma Vieskassa sekä Vieska Sinfonietan koululaiskonsertti
- Asianmukaiset toimintatilat
 - toimintatilat opetuskäyttöön ovat järjestyneet kohtuullisen hyvin yhtenäiskoululla ja seurakuntatalolla

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Tavoitteet	Toteutuma
Opetustuntimäärä 33 h/vko	Opetustuntimäärä 31,60h/vko
Musiikkileikkikoulutoiminta jatkuu Alavieskassa	Toteutui olosuhteisiin nähden hyvin.

Toiminnalliset tunnusluvut

	Tp 2024	Ta 2025	Tot 2025
Tuntimäärä Alavieskassa	1012,2	1155	1106
Oppilasmäärä	23	25	26
Menot €/h	26,84	31,52	32,71

Toimintamenot ja -tulot

	tilinpäätös 2024	tilinpäätös 2025	Talousarvio + muutokset	Käyttö-%
Palvelujen ostot	-27 169	-35 555	-36 411	98
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-27 169	-35 555	-36 411	98
TILIKAUDEN TULOS	-27 169	-35 555	-36 411	98

Kirjastotoimen arvot

- Yhdenvertaisuus
- Yhteisöllisyys
- Kestävä kehitys
- Sananvapaus
- Ennakkoluulottomuus
- Avoimuus
- Rohkeus
- Luotettavuus **UUSI:**

Kirjaston toiminta perustuu kirjastolakiin (29.12.2016/1492). Kirjasto on kunnan peruspalvelu. Kirjastopalveluiden tulee edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia perinteisten sivistykseen liitettyjen asioiden, kuten kirjallisuuden ja taiteen harrastuksen ja jatkuvan tietojen ja taitojen kehittämisen lisäksi tietoyhteiskunnan edellyttämien kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Kirjastolaissa korostetaan asiakkaan tasavertaisuutta kirjastopalvelujen käyttäjänä. Tämä näkyy mm. siten, että kirjastot eivät peri varausmaksuja. Kirjasto tarjoaa myös entistä laajemmat e-aineistopalvelut asiakkailleen.

Lisäksi laki edellyttää virtuaalisten ja vuorovaikutteisten verkkopalvelujen sisällöllistä kehittämistä. Kirjaston toimintoja arvioidaan jatkuvasti ja systemaattisesti laadun ja tuloksellisuuden pohjalta. Kirjasto on myös tila, jossa kuntalaiset voivat oppia, harrastaa, kokoontua, tehdä töitä ja viihtyä.

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Tavoitteet	Toteutuma
Kirjasto on palvelualtis ja laadukas lähipalvelu.	Alavieskan kirjasto toimii keskeisellä paikalla kunnassa ja kirjaston henkilökunta on asiakkaiden käytettävissä viitenä päivänä viikossa. Lisäksi keväällä 2025 avattu omatoimikirjastopalvelu on käytettävissä iltaisin, viikonloppuisin ja pyhäpäivinä. Kirjasto tarjoaa myös e-kirjastopalveluja eli sähköisiä kirjoja, elokuvia, musiikkia ja aikakauslehtiä ympäri vuorokauden. Kirjasto järjestää kotipalvelua asiakkaille, jotka eivät voi vierailla kirjastossa. Tapahtumatarjonta ja kuukausittain vaihtuvat taidenäyttelyt tuovat lisänsä kunnan kulttuuripalveluihin. Kirjasto tarjoaa myös tiloja, tietokoneita ja tulostusmahdollisuuden asiakkailleen. Kirjastossa asioi 30 433 kävijää vuonna 2026. Kasvu edellisvuoteen verrattuna oli noin 5 %. Lainojen määrä oli 44 348 vuoden aikana eli 18,4 lainaa/asukas.
Kirjastoaineisto on ajantasaista (hankinnat, poistot)	Kirjastoon hankittiin 2 031 uutta teosta. Lisäksi käytettävissä on seutukuljetusten kautta muiden Joki-kirjastojen kokoelmat ja kaukopalvelun kautta rajattomat aineistovarannot. Kirjaston kokoelmasta poistettiin 7 733 teosta. Kokoelman laajuus on 55 859 teosta.
Pohjoisen eKirjaston rinnalla aloittaa valtakunnallinen eKirjasto 1.1.2025	Alavieskalaiset saivat valtakunnallisen eKirjaston käyttöönsä vuoden 2025 alussa. Sähköistä kokoelmaa täydentävät Pohjoisen eKirjaston aineistot.
Kirjastossa on riittävästi ammattitaitoista ja pätevää henkilökuntaa.	Kirjaston henkilökunta on ammattitaitoista ja koulutautuu vuosittain mm. Ake:n ja Avin koulutustarjonnan avulla. Teams-koulutukset lisäävät mahdollisuuksia osallistua lyhytkestoisiin koulutuksiin. Sairaus- ja vuosilomat aiheuttavat omat haasteensa kolmen työntekijän yksikössä. Opiskelijat ja muu määräaikainen henkilökunta ovat merkittävä lisäresurssi kirjaston toiminnassa.
Yhtenäiskoulun oppilaiden luokkakäynnit jatkuvat ja koulukirjastotoiminta siirtyy kirjastoon.	Koulukirjastotoiminta päättyi joulukuussa 2024. Luokille on tarjottu mahdollisuus asioida kirjastossa saman aikataulun mukaisesti kuin koulukirjastossa. Lisäksi luokat käyvät muina aikoina ahkerasti kirjastossa lainaamassa aineistoa.

Lukuharrastuksen edistäminen (satutunnit, kirjailijavierailut, kirjavinkkaus)	Kirjasto on järjestänyt erilaisia tapahtumia, aineistonäyttelyitä, kirjailijavierailuja, satutunteja, lukuponi- ja lukukoiravierailuja ja kirjavinkkausta. Lukuviikon toteutus yhtenäiskoulun kanssa yhteistyössä (noin 550 osallistujaa). Kirjailijavieraina kävivät Päivi Alasalmi, Maija Kajanto, Matti Laine ja Ilkka Mattila.
Terveyttä edistävien asioiden toteuttaminen tavoitteiden mukaisesti – kirjasto lisää kuntalaisten hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä.	Kirjasto tarjoaa kaikille yhteisen, matalan kynnyksen tilan ja vapaasti käytettävät aineistot, jotka tukevat hyvinvointia. Kirjasto osallistui Hyte-viikkoon. Kirjasto toimii myös harrastuspiirien ja yhdistysten tilana.
Kirjaston tapahtumat ja taidenäyttelyt	Kirjasto järjesti vuoden aikana 89 omaa tapahtumaa, joihin osallistui 1255 henkilöä. Kirjasto osallistui toimijana myös muiden järjestämiin tapahtumiin. Muut toimijat järjestivät 22 tapahtumaa kirjastossa. Kirjaston tiloja käyttivät mm. musiikkiopisto, harrasteryhmät, yhdistykset ja yrittäjät. Kirjaston näyttelytilassa oli koko vuoden ajan kuukausittain vaihtuva taidenäyttely.
Kirjasto kaikkien kuntalaisten tilana (harrastaminen, opiskelu, etätyö, kokoontuminen)	Kirjaston kokoushuone ja joskus myös lukusali toimivat kokous- ja harrastustilana.
Omin nokin: omatoimikirjasto Alavieskaan – hankkeen toteuttaminen	Vuonna 2024 aloitettu AVI:n rahoittama omatoimikirjastohanke jatkui vuoden 2025 ajan. Kirjastoon asennettiin omatoimikirjaston vaatimaa teknologiaa, kuten valvontakameroita. Omatoimikirjasto otettiin käyttöön 29.3.2025 viikonloppuaukioloin. Aukioloaikaa laajennettiin 1.9.2025 alkaen.
Muut hankkeet	Joki-kirjastojen Game on! -hankkeessa kehitetään yhteistyössä Haapajärven Jedun kanssa pelillinen lukudiplomi peruskouluille sekä käynnistetään vertaisvinkkaustoiminta, jonka tavoitteena on luoda sisältöjä lukudiplomiin. Hanke on AVI:n rahoittama ja sitä hallinnoi Ylivieskan kaupunginkirjasto. Hankeaika: 2025–2026. Joki-kirjastojen hankkeessa perustetaan Oulun Eteläisen lausujat -ryhmä, joka tuottaa koulutuksen ja työpajan avulla ohjelmiston Oulun2026 Avajaisfestareille. Ryhmä tekee lisäksi ohjelmakiertueen Joki-kirjastojen alueella. Esitysten (18 kpl) lähtökohtana on pohjoinen näkökulma ja

	paikallisrunous. Hanke on saanut Oulun Kulttuurisäätiön avustuksen ja ohjelma on hyväksytty Oulu2026-ohjelmistoon. Hanketta hallinnoi Oulaisten kaupunginkirjasto. Hankeaika: 2025–2026.
--	--

Toiminnalliset tunnusluvut

	Tp 2025	Ta 2026	Su 2027	Su 2028	Su 2029
Lainojen lukumäärä	44 348	44 400	44 400	44 400	44 400
Lainat/asukas	18,40	18,40	18,40	18,40	18,40
Lainat/aukiolotunti	19,24/ 2 305h	14,60/ 3 040h	14,45/ 3 072h	14,45/ 3 072h	14,45/ 3 072h
Kustannukset €/laina	6,18	6,5	6,5	6,5	6,5
Henkilöstö lkm.	3	3	3	3	3

Toiminta tulot ja -menot

	tilinpäätös 2024	tilinpäätös 2025	Talousarvio + muutokset	Käyttö-%
Myyntituotot	545	761	400	190
Maksutuotot	386	232	200	116
Muut toimintatuotot	1 588	1 413	740	191
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 519	2 407	1 340	180
Henkilöstökulut	-125 399	-146 723	-145 484	101
Palvelujen ostot	-22 350	-25 327	-30 201	84
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-50 652	-48 979	-52 219	94
Muut toimintakulut	-45 305	-53 040	-53 258	100
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-243 705	-274 069	-281 162	97
Poistot ja arvonalentumiset	-7 487	-3 949	-4 449	89
TILIKAUDEN TULOS	-248 673	-275 612	-284 271	97

Henkilöstömenot olivat arvioitua suuremmat työntekijämuutosten vuoksi, mutta kokonaistulos pysyi talousarvion sisällä.

3221 Nuorisopalvelut

Nuorisotoimen arvot

- Samanvertaisuus
- Toisen ihmisen kunnioittaminen
- Lapset ja nuoret ensin

Nuorisolain mukaan kunnan nuorisotyöhön ja -politiikkaan kuuluvat nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuki, liikunnallinen, kulttuurinen, kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta, nuorten ympäristökasvatus sekä tarvittaessa nuorten työpajapalvelut tai muut paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivat toimintamuodot.

Sivistys- ja hyvinvointiautakunta jakoi nuorisotoimen avustuksia yhteensä 5000 euroa.

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Tavoitteet	Toteutuma
Koulunuorisotyön vakiinnuttaminen ja kehittäminen yhdessä yhtenäiskoulun ja muiden paikallisten sekä alueellisten toimijoiden kanssa niin normaali- kuin poikkeusoloissakin.	Vapaa-aikaohjaaja koordinoi ja järjesti vuoden aikana yhteistyöpalavereita yhtenäiskoulun ja paikallisten toimijoiden kanssa. Palavereissa käytiin läpi ja päivitettiin koulunuorisotyön vuosikelloa, keskusteltiin koulunuorisotyön painopisteistä ja -tarpeista sekä kirjattiin suunnitelmat osaksi vuosikelloa. Vuosikelloon on kirjattu lisäksi myös koulun teemat ja koulunuorisotyössä huomioitavat tapahtumat. Tehostetun nuorisotyön suunnitelma saatiin valmiiksi. Koulunuoristyöhön kuuluivat säännölliset välituntikohtaamiset, tietoiskut ja haasteet pitkillä välitunneilla. Ysien päivä keväällä 2025 ja ryhmäytystunteja seiskaluokille. Ehkäisevän päihdetyön Selvis toimintaa järjestettiin 5–6 luokkalaisille. Vapaa-aikaohjaaja ja koulunuorisotyöntekijä piti ehkäisevän päihdetyön tunnit 6-luokkalaisille syksyllä.
Osallistuminen Ysipykälä - hankkeeseen, nuorten monialaisen ohjaus- ja palveluverkoston toiminnan kehittäminen.	Ysipykälä-hankkeen kummikunta toiminta jatkui. Tavoitteena vahvistaa kuntien monialaisten ohjaus ja palveluverkoston toimintaa, sekä varmistaa niiden tehtävien toteutuminen muuttuvissa yhteiskunnallisissa rakenteissa (nuorisolain 9 §). Ysipykälä-hankkeen kummikunnaksi haki 31 kuntaa, joista lopulta valinta kohdistui 17 kuntaan. Mukaan valikoituneet kunnat ovat ympäri Suomen ja edustettuna ovat pienet kunnat, kaksikieliset kunnat sekä kehyskunnat. Hankkeesta jäi Ilmiöt -työryhmän selkeytynyt rooli alatyöryhmänä suhteessa HYTE-työryhmään ja monialaisen nuorisotyön asioiden systemaattinen kehittäminen sekä

	raportointi HYTE-työryhmälle osana kunnan terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Hankkeen toteuttamisaika oli 1.5.2023-30.4.2025.
Koulunuorisotyönhankkeen toteuttaminen yhteistyössä Merijärven kunnan kanssa. 	Alavieskan ja Merijärven yhteinen koulunuorisotyön hanke on jatkunut läpi vuoden 2025. Yhteen hiilen! - kehittämishankkeelle myönnettiin jatkorahoitus 1.10.2025-30.09.2027 aikavälille. Vuonna 2025 koulunuorisotyöntekijänä on toiminut yhteensä kaksi eri henkilöä. Koulunuorisotyön ohjausverkosto järjestettiin 1–2 kertaa lukukaudessa yhteistyössä Merijärven kanssa. Hankkeen avulla koululla oli kahtena päivänä viikossa koulunuorisotyöntekijä kohtaamassa nuoria. Koulunuoristyöntekijä toimi kasvatuskumppanina yhden luokan arjessa yhteistyössä luokan opettajan kanssa. Syksyllä valittiin pilottiluokka, jolle koulunuorisotyöntekijä piti viikoittain tunteja. Vapaa-aikaohjaaja ja koulunuorisotyöntekijä yhdessä pitivät myös läpi syyslukukauden yhtenäiskoulun oppilaille ruokavälituntiaktiiviteettia torstaisin. Lisäksi järjestettiin ysikahveja välillä maanantaisin. Selvis-toimintaa pidettiin keväällä 2025 5–6-luokkalaisille.
Nuorisovaltuuston toiminnan toteuttaminen ja kehittäminen.	Nuorisovaltuusto kokoontui 5 kertaa vuoden 2025 aikana. Uudella nuorisovaltuustokaudella 2025–2027 on mukana 9 nuorta. Vuoden aikana nuorisovaltuusto järjesti ikärajattoman Sara B:n keikan elokuussa, esittelivät nuvan toimintaa 6–9-luokkalaisille sekä kirjoittivat ja pitivät puheen itsenäisyyspäivän juhlassa. Nuorisovaltuuston jäsenet edustivat kunnan eri työryhmissä ja toivat näin

	nuorten ääntä kuuluviin. Alavieskan nuorisovaltuuston edustaja osallistui myös Pohjois-Suomen Nuorisovaltuuston kokouksiin. Nuorisovaltuuston toimintaa on tuotu esiin sosiaalisen median kautta. Nuorisovaltuustoa ohjaava vapaa-aikaohjaaja oli mukana aina kokouksissa läsnäolo-oikeudella. Rooli kokouksissa oli tukea ja yhdessä jäsenten kanssa kehittää nuorisovaltuuston toimintaa.
Digitaalisen nuorisotyön kehittäminen, sekä paikallisen nuorisotyön toimintakulttuurin ajanmukaistaminen suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti.	Paikallista nuorisotyötä toteutettiin vapaa-aikaohjaajan, nuorisotilan ohjaajien, koulunuorisotyö hankeryöntekijän sekä etsivän nuorisotyöntekijän toimesta nuorisotilalla, koululla sekä jalkautuen eri tapahtumiin. Lisäksi tehtiin yhteistyötä mm. retki, leiri ja tapahtumatoiminnassa paikallisten toimijoiden sekä lähikuntien kanssa. Nuorisotyön suunnittelussa huomioitiin eri ikäryhmiä ja eri toimintaympäristöissä tapahtuva toiminta. Nuorisotilatoiminnan suunnittelussa painotettiin erityisesti keväällä toiminnallisuuteen 5. ja 6. luokkalaisille suunnatussa mininuoppis toiminnassa sekä yläkoululaisille ja vanhemmille suunnatussa avoimissa nuorisoiiloissa. Monipuolisella toiminnallisuudella tavoiteltiin nuorten toiveiden toteuttamista sekä mielekkään tekemisen tarjoamista, niin että jokainen nuori voisi löytää jotain mielekästä toimintaa itselleen. Teemaviikkoja on ollut mm. hyvinvointiin, taiteeseen, turvallisuuteen ja päihteisiin liittyen sekä muuta toimintaa on ollut mm. skabojen, peliturnausten ja askartelun merkeissä. Kaiken tapahtuneen toiminnan ohessa tärkeimpänä työtä on kuitenkin tehty aidosti kohdaten, kuunnellen ja keskustellen nuorten kanssa. Digitaalista nuorisotyötä tehtiin sosiaalisen median kautta sekä hyödyntäen erilaisia digitaalisia välineitä.

	Sosiaalisessa mediassa tuotiin esille teemaviikkojen tarjoamaa tietoa, järjestettiin digitaalisia kilpailuja ja kyselyjä sekä aktivoitiin nuoria sitä kautta. Digitaalisia välineitä hyödynnettiin eri menetelmiä hyödyntäen, kuten Kahoottia.
Nuorisotyön suuntaaminen myös varhaisnuorille (10–12-vuotiaille) tukien kotien ja koulun kasvatustyötä.	Varhaisnuorille suunnattua mininuoppis järjestettiin viikoittain vuoden 2025 aikana yhteensä 27 kertaa (vuonna 2024 26 kertaa). Toimintaan osallistui keskiarvoltaan vuoden 2025 aikana 19 henkilöä. Toimintaa järjestettiin nuorten toiveiden mukaisesti, mm. kilpailuja, peliturnauksia, askartelua, leivontaa ja vapaata oleilua. Lisäksi koulunuorisotyötä on suunnattu varhaisnuorille. Selvis-välkkiä pidettiin keväällä 5–6-luokalaisille. Mediataitotunteja oli tarjolla myös oppilaille pidettäväksi. Syksyllä pidettiin 6-luokkalaisille ehkäisevän päihdetyön teematunnit. Jalkautumisia ja välituntitoimintaa toteutettiin myös alakoululaisille.
Nuorisotilan kehittäminen nykyaikaiseksi ja viihtyisäksi yhteistyössä nuorten kanssa.	Nuorisotilan kehittämistä on jatkettu vuonna 2025. Tiloihin on hankittu verhoja, mitkä JOPO-luokka ompeli. Lisäksi on uusittu pelejä sekä loppuvuodesta hankittiin uusia sohvia. Kävijöiltä on kerätty ideoita nuorisotilan viihtyvyyden parantamiseksi. Tarkoituksena on, että vuonna 2026 jatketaan tilojen kehittämistä entistä viihtyisimmiksi sekä toimivammaksi.
Kuntien välinen yhteistyö mm. nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden ja etsivän nuorisotyön puitteissa	Jelppiverkko toteuttaa alueellisesti etsivää nuorisotyötä myös Alavieskassa. Ohjaamo-palvelut löytyvät Ylivieskasta ja Kalajoelta. Jelppiverkolta löytyy myös nettietsivän palvelu.
Alavieskan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelman toteuttaminen nuorisotoimen osalta.	Kaikki nuorisotoiminta on ennaltaehkäisevää sekä päihde- ja terveyden edistämistä. Nuorisotoiminnassa tuodaan esille hyvinvointiin- ja terveyteen liittyviä teemoja suunnitelmallisesti. Lisäksi nuorten kanssa käsitellään aiheita keskustellen ja erilaisen mukavan

	tekemisen ohella. Vapaa-aikaohjaaja ja nuorisovaltuuston edustaja osallistuu HYTE-työryhmän toimintaan. Nuorisopalvelut järjestävät nuorille HYTE-viikolla kohdennettua ohjelmaa nuorisotilalla. Nuorisotoiminnassa on painotettu yhä enemmän nuorten osallisuutta ja huomioitu heidän toiveitaan toiminnan suunnittelussa. Myös nuorisovaltuusto on toiminut aktiivisesti tuoden omaa näkemystään päätöksentekoon ja yhteiskunnallisiin asioihin. Yhteistyötä perheiden kanssa on pyritty vahvistamaan mm. nuorisotilalla järjestettyihin kaikille avoimilla päivillä. Lisäksi nuorisotilalta viestitään pienellä kynnyksellä huoltajille ongelma ja huolutilanteissa. Nuorisotilaa kehitetään edelleen nuorten toiveita huomioiden.
Jelppiverkon ja starttivalmennuksen toteuttaminen Alavieskassa.	Jelppiverkko tarjoaa yksilöllistä tukea ja ohjausta Alavieskan 15–28-vuotiaalle tuen tarpeessa oleville nuorille. Jelppiverkko toimii kahdeksan kunnan alueella: Kalajoki, Merijärvi, Alavieska, Ylivieska, Reisjärvi, Oulainen, Sievi ja Haapavesi. Etsivää nuorisotyötä tehdään kaikissa kahdeksassa kunnassa sekä yksilö- ja starttivalmennusta Reisjärveä, Merijärveä ja Alavieskaa lukuun ottamatta muissa kunnissa. Jelppiverkon rahoitus muodostuu etsivän nuorisotyön ja nuorten työpajatoiminnan valtion avustuksista ja kuntien rahoituksesta. Kunnassamme toimi Jelppiverkon etsivän nuorisotyön Jelppietsivä Alavieskan ja Merijärven kuntayhteistyönä. Alavieskan kunta myi Jelppietsivän työaika 30 % viikossa Merijärven kunnalle. Starttivalmennusavustuksen kieltopäätös esti meitä hakemasta rahoitusta starttivalmennukseen. Kielto

	koski myös ostopalvelua, joten starttivalmennusta ei järjestetty. Jelppiverkon taloudellinen selvitys on Hankkeet ja erillisavustukset kohdassa.
Osallistuminen Oulun eteläisen NUPS –hankkeeseen	Oulun eteläistä NUPS-hanketta koordinoi Haapajärven kaupunki ja hanketyöntekijä. Mukana hankkeessa ovat Alavieska, Haapajärvi, Haapavesi, Kärsämäki, Nivala Oulainen, Pyhäjärvi, Pyhäntä, Sievi, Siikalatva ja Ylivieska. Hanke on vuoden 2023 aikana kartoittanut kunnissa tehtävää nuorisotyötä. Hankkeen tavoitteena on Oulun eteläisen nuorisotyön perussuunnitelma, joka määrittelee alueella toteutettavan nuorisotyön arvopohjan, päämäärät sekä käytössä olevat työmuodot, niiden tavoitteet ja arviointimenetelmät. Oulun eteläisen nuorisotyön perussuunnitelman myötä nuorisotyön sekä muun palvelujärjestelmän osalta voidaan yhä paremmin tehdä yhteistyötä, jonka avulla tuetaan nuorten kasvua, itsenäistymistä, kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa. Yhteistyönmerkitystä tulevaisuudessa tullaan korostamaan vähenevien resurssien myötä. Hanke on vuoden 2024 aikana kartoittanut kunnissa tehtävää nuorisotyötä, sekä laatinut alueelliset yhteisen nuorisotyön sanaston. Alavieskaan laadittiin oma nuorisotyön perussuunnitelma; missä määritellään ja kuvataan Alavieskassa tehtävää nuorisotyötä.
Retki-, leiri-, ja muun vapaa-aikatoiminnan toteuttaminen ja kehittäminen.	Leiritoimintaa järjestettiin hiihto-, kesä- ja syyslomalla monipuolisesti alakouluikäisille lapsille. Lisäksi järjestettiin keväällä hiihtolomaviikolla lasketteluretki. Vuokattiin yhdessä Merijärven kunnan kanssa ja yhteinen kesäretki Powerparkiin. Loppusyksyn suunniteltu

	retki Kuopion Matkukseen ei toteutunut vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Elokuussa nuorisopalvelut olivat mukana järjestämässä Sara B artistin konserttia. Alavieska-päivien aikaan nuorisopalvelut järjestivät nuorille graffitipajan sekä grillausta. Syksyn aikana nuorisotilalla järjestettiin erilaisia teemailtoja, kuten Halloween juhlat ja pikkujoulut. Nuorisotilalla järjestettiin myös 1–4-luokkalaisille suunnattu joulupaja, minne osallistui 11 lasta. Yhtenäiskoulun pihalla pidettiin myös marraskuussa heijastinratsia, jossa toteuttajina olivat vapaa-aikaohjaaja, koulunuorisotyöntekijä sekä Jelpiverkon etsivät nuorisotyöntekijä.
4H toiminta Alavieskassa	Kunta teki sopimuksen Merijärven 4H-yhdistyksen kanssa palvelun tuottamisesta Alavieskassa 1.9.2024 alkaen. 4H:n toimintatuki maksetaan erillistä selvitystä vastaan sopimuksen mukaan. Olemme saaneet hankerahoitusta kunnan leireihin ja kerhoihin, josta kerhojen osan toteuttaa Merijärven 4H-yhdistys Alavieskassa

Muuta:

Hanke- tai erillisavustukset on kuvattu toteuman mukaisilla talousluvuilla erikseen.

Nuopparin ja mininuoppiksen kävijätilasto vuonna 2025

Mininuoppis kävijä keskiarvot				
	2022	2023	2024	2025
Tammikuu	15,7	17	14,5	20,75
Helmikuu	14	20,5	14,8	21
Maaliskuu	23,3	18	12,67	19
Huhtikuu	18	16,8	19,25	18,75
Toukokuu	26	17,3	25,5	8,66
Kesäkuu	-	-	-	-
Heinäkuu	-	-	-	-
Elokuu	-	18	-	-
Syyskuu	34,3	22,5	-	-
Lokakuu	20,8	23	22	22,66
Marraskuu	24,8	15,8	17,5	27,5
Joulukuu	19	20	11,67	12
Koko vuosi	22,1	18,88	17,23	18,8

K13 nuopparin kävijä keskiarvot				
	2022	2023	2024	2025
Tammikuu	37,13	25,1	28,7	31,1
Helmikuu	29	30,8	36,5	33,6
Maaliskuu	24,63	28	40,2	31,2
Huhtikuu	32,9	32	45,8	36,2
Toukokuu	26,3	31,7	36,3	30,3
Kesäkuu	15,42	31,2	16,8	23,3
Heinäkuu	-	-	-	-
Elokuu	27,6	30,4	30,3	25,6
Syyskuu	37,35	38,6	44	40,6
Lokakuu	33,6	33,2	42,6	39,8
Marraskuu	34,54	30,6	39	38,6
Joulukuu	31	39,7	38,9	35,1
Koko vuosi	31,1	31,6	36,3	33,2

Toimintamenot ja -tulot

	tilinpäätös 2024	tilinpäätös 2025	Talousarvio + muutokset	Käyttö-%
Myyntituotot	0	160	0	0
Maksutuotot	360	0	1 500	0
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	360	160	1 500	11
Henkilöstökulut	-60 081	-65 025	-68 825	94
Palvelujen ostot	-21 596	-34 461	-34 575	100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 446	-4 689	-8 382	56
Avustukset	-816	-6 300	-18 300	34
Muut toimintakulut	-33 280	-29 415	-29 542	100
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-123 219	-139 891	-159 624	88
Poistot ja arvonalentumiset	-3 633	-3 633	-3 633	100
TILIKAUDEN TULOS	-126 492	-143 363	-161 757	89

3231 Museo

Museolaissa (314/2019) säädetään museotoiminnan tavoitteena olevan väestön ymmärryksen ylläpitäminen ja vahvistaminen kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään. Museoiden tulee edistää kulttuuri- ja luonnonperinnöstä koskevan tiedon saatavuutta tallentamalla ja säilyttämällä aineellista ja visuaalista kulttuuriperintöä tuleville sukupolville, harjoittamalla siihen liittyvää tutkimusta, opetusta ja tiedonvälitystä sekä näyttely- ja julkaisutoimintaa.

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Tavoitteet	Toteutuma
Museo avoinna heinäkuussa ja myös tarvittaessa yksittäisiä vierailuja tai tapahtumia varten	Museo oli avoinna suunnitelman mukaisesti, ja siellä vieraili 231 kävijää.
Kotiseutumuseon toiminnan kehittäminen (tapahtumat ja näyttelyt)	Keväällä järjestettiin nuorten museopäivät yhteistyössä nuorisopalvelujen ja kulttuuripalvelujen kanssa. Tarjolla oli museoesittely, museobingo ja pihapelejä. Kesän aikana järjestettiin tupatanssit, tarinaniskentäkisa ja Riikka Ylikotilan kantelekonsertti. Joulunavaus oli museon pihapiirissä. Museon näyttelyssä oli esillä Finnasta poimittuja vanhoja Alavieskan nuoriseuran valokuvia. Museo-oppaana toimi Eemeli Takkunen.
Hannulan talo toimintaa pyörittää yhdistys, mutta kunta vastaa rakennuksen ylläpidosta (tekniset palvelut)	Hannulan talon ylläpitokustannukset hoitaa Alavieskan kunta. Myös kiinteistön vuosisiivouksista vastaa kunta. Hannulan talo kotiseutuyhdistys saa avustusta kulttuuripalveluilta tapahtumatuotantoon.
Yhteistyö alueellisen museoverkoston kanssa	Kirjastotoimenjohtaja on osallistunut alueellisiin paikallismuseoiden etäpalavereihin, joissa on käyty ajankohtaisia asioita ja esitelty eri paikallismuseoiden toimintaa. Lisäksi kirjastotoimenjohtaja vastasi alueellisen taidemuseotyön kyselyyn.

Toimintatulot ja -menot

	tilinpäätös 2024	tilinpäätös 2025	Talousarvio + muutokset	Käyttö-%
Henkilöstökulut	-1 780	-1 915	-3 230	59
Palvelujen ostot	-142	-685	-1 352	51
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11	-21	-206	10
Avustukset	-3 000	-3 000	-3 069	98
Muut toimintakulut	-6 176	-5 397	-5 028	107
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-11 109	-11 019	-12 885	86
Poistot ja arvonalentumiset	-742	-742	-742	100
TILIKAUDEN TULOS	-11 851	-11 761	-13 627	86

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Tavoitteet

Toteutuma

Kaikenikäisille tarkoitettujen kulttuuritilaisuuksien järjestäminen kunnassa vuosikelloa toteuttaen ja huomioiden kulttuurin monialaisuus ja eri kohderyhmät	Kulttuuripalvelut järjesti yksin tai yhteistyössä muiden kanssa 22 tapahtumaa, joita olivat mm. teatterivierailu, kahdeksan konserttia, elokuvaesitykset sekä Alavieska-päivien tapahtumia. Tilaisuuksiin osallistui 1393 kävijää.
Lasten ja nuorten kulttuuritoiminnan järjestäminen osana yhtenäiskoulun toimintaa	Kulttuuripalvelut järjesti osana yhtenäiskoulun toimintaa yhdeksän tapahtumaa, joita olivat rusettiluistelu, kaksi konserttia, toinen lukuviikon kirjailijavierailuista sekä museopäivät.
Hyte-toiminta	Kulttuuripalvelut tuottaa hyvinvointia kuntalaisille ympäri vuoden ja osallistuu hyte-työryhmän toimintaan. Hyte-viikolla kaksi elokuvaesitystä.
Kulttuurikasvatussuunnitelman toteutus yhteistyössä yhtenäiskoulun kanssa	Kulttuuripalveluita on tuotettu koululaisille kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti.
Kaikukortti-toiminnan jatkaminen	Alavieska on mukana Kaikukortti-toiminnassa, joka mahdollista vähävaraisten osallistumisen kulttuuritapahtumiin.
Kulttuurikaveri-toiminnan organisointi	Kunnassa toimii Kulttuurikaveri-palvelu, jonka tavoitteena on tarjota kaveri kulttuuritapahtumiin. Oulun kulttuurisäätiö kehittää ja laajentaa toimintaa osana Oulu2026-vuotta, ja

	Alavieskan kulttuuripalvelut on tässä mukana.
Perinnetoimikunnan tapahtumatuotanto yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.	Kulttuuripalvelut on mukana perinnetoimikunnan tapahtumasuunnittelussa ja -toteutuksissa mm. itsenäisyyspäivä.
Alavieska-päivien järjestäminen yhteistyössä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa	Kulttuuripalvelut koordinoi ja markkinoi Alavieska-päivät, jonka sisällön-tuotannosta vastasivat pääasiassa yhdistykset ja muut toimijat.
Siirtolaisuus-hankkeessa mukana mm. tiedontallentajana	Tiedontallennusta on tehty aiempina vuosina ja tehdään edelleen kuntalaisten toimittaessa aineistoa kirjastoon.
Avustukset ja stipendit kulttuuritoimijoille	Kulttuuripalvelut jakoivat avustuksia eri kulttuuritoimijoille 1500 euroa ja stipendejä kulttuurityössä ansioituneille alavieskalaisille 200 euroa. Lisäksi avustusta annettiin Hannulan talon tapahtumatuotantoon.
Atla-kulttuurireittikartaston päivittäminen ja hyödyntäminen kuntamarkkinoinnissa.	Kartastoon lisättiin uutena reittinä Ryökönkankaan luontopolku LuMaKu-hankkeen puitteissa.
Hanketoiminta	Luovaa matkailua ja kulttuurihyvinvointia -hanke (LuMaKu, 2025-2027) jatkaa alueellisen kulttuurimatkailuverkoston vahvistamista siitä mihin KUMA-hanke jäi. Hankkeen osatoteuttajia ovat Kalajoen kaupunki (hallinnoija) ja Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä JEDU. Hankkeessa ovat mukana Alavieskan, Haapajärven, Haapaveden, Kalajoen, Kempeleen, Kärsämäen, Merijärven, Nivalan, Oulaisten, Pyhäjoen, Pyhäjärven, Reisjärven, Sievin ja Ylivieskan kunnat ja kaupungit. Alavieska on Oulun kulttuuripääkaupunkivuoden kumppanikunta. Kulttuuripalvelut suunnitteli yhteistyössä paikallisen työryhmän kanssa Alavieskan Oulu2026-ohjelmaa. Kaipo-hanke: Kulttuurin vahvistuvat verkostot Kainuussa ja Pohjois-Pohjanmaalla 2024–2025. Kainuun liitto hallinnoi. Hanke päättyi 31.12.2025.

Toimintatulot ja -menot

	tilinpäätös 2024	tilinpäätös 2025	Talousarvio + muutokset	Käyttö-%
Myyntituotot	630	252	406	62
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	630	252	406	62
Palvelujen ostot	-12 202	-12 772	-16 562	77
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-48	-43	-437	10
Avustukset	-1 500	-1 500	-1 500	100
Muut toimintakulut	-16	-224	-300	75
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-13 766	-14 539	-18 798	77
TILIKAUDEN TULOS	-13 136	-14 286	-18 392	78

3311 Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut luovat edellytykset yleiseen liikunnan omaehtoiseen tai kansalaisjärjestöjen ohjaamaan harrastamiseen huolehtimalla liikunta-alueiden kunnostamisesta ja hoidosta sekä tukemalla seuratoimintaa, joka mahdollistaa monipuolisen nuorisoliikunnan järjestämisen. Liikuntatoimen palveluiden tuottamisessa korostuu yhteistyön periaate eri järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa. Liikuntapalvelut Alavieskan kunnassa on tuottanut Alavieskan Viri vuodesta 1993 alkaen.

Liikuntasopimuksen hinta määritetään seuraavaa vuotta varten yhteisellä sopimuksella heinäkuun indeksin mukaan. Vuoden 2025 korotus on 0,99%. Indeksikorotuksen tarkoituksena on pitää liikuntasopimus elinkustannusten kehityksessä mukana ja näin mahdollistaa laadukkaiden liikuntapalvelujen kustannustehokas tuottaminen myös jatkossa vastaavanlaisina, kuin ne on sopimusta tehtäessä tarkoitettu.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta jakaa stipendit vuoden alussa edellisen vuoden ansioituneille urheilijoille.

Vuoden 2025 osalta stipendin sai 5 urheilijaa.

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Tavoitteet	Toteutuma
Alavieskan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelman toteuttamiseen osallistuminen liikuntatoimen osalta tavoitteena, että asukkaat liikkuvat/kuntoilevat aktiivisemmin.	Toteutunut seuran järjestämän toiminnan osalta. Uusia osallistujia on saatu toimintaan.
Maksuttoman liikuntatoiminnan lisääminen alle kouluikäisille ja perheille.	Maksuttomat ryhmät ovat toteutuneet suunnitellusti. Ryhmiä on muokattu vuosittain syksyllä osallistujamäärän mukaan.
Kävijämäärien seuranta liikuntaryhmissä	Raparyhmä v.2021, ka 7 hlöä, v.2022, ka 15 hlöä v.2023 ka 19 hlöä v.2024 ka 20 hlöä v.2025 ka 23 hlö Eläkeläisten kuntosaliryhmä v. 2021, ka 10 hlöä

v. 2022, ka 20 hlöä
v, 2023 20 hlöä
v.2024 20 hlöä
v.2025 22 hlö

Erityisryhmien jumppa

v. 2023 10-15 hlöä
v. 2024 10-15 hlöä
v. 2025 14 hlö

Liikkari 4–5 vuotiaat

v. 2023 10 hlöä
v. 2024 15 hlöä
v. 2025 19 hlöä

Liikkari 0-2 luokkalaiset

v. 2024 36 hlö, ka 24 lasta/kerta
v. 2025 38 hlö

Liikuntakerho 3-4 luokkalaiset

v 2024 8 hlö
v. 2025 7hlö

Liikuntakerho 5-9 luokkalaiset

v 2024 10 hlö
v. 2025 10 hlö

Perheliikunta

v 2024 13 hlö
Tämä ryhmä yhdistettiin syksyllä 2024 4-5v ryhmään ja 2-3-vuotiailla aikuinen mukana.

Ryhmät aiemmin lasten osallta

Ryhmien kokoonpanoissa muutoksia, siksi vertailua ei ole kaikista ryhmistä.

Liikuntakerho 0–3 lk.

v. 2021 ka 8 hlöä
v. 2022 ka 10 hlöä

Liikuntakerho 4-6lk

v. 2021 ka 7 hlöä, 1krt/vko
v.2022 ka 10 hlöä 2krt/vko

Maksuttomien liikuntaryhmien säilyttäminen kaiken ikäisille.	Toteutunut.
Erityisryhmien liikunnan järjestäminen yhteistyössä Alavieskassa toimivien yhdistysten ja hyvinvointialue Pohteen kanssa.	Erityisryhmien liikuntaryhmä Reumayhdistyksen ja Sydänkerhon kanssa toteutui kerran viikossa.
Yhteistyön kehittäminen hyvinvointialue Pohteen kanssa liikuntapalveluketjun mukaisesti.	Ei toteutunut.
Tietoisuuden lisääminen paikallisista luontoliikuntamahdollisuuksista sekä ohjatut retket luonnossa.	Polut ja Laavut tutuksi - toimintaa Ylivieskan liikuntapalveluiden kautta myös Alavieskassa.
Voimaa vanhuuteen tutuksi ja tavaksi –kärkihankkeessa aloitettujen toimintatapojen jatkaminen: ohjatut voima- ja tasapainoharjoitteluryhmät.	Toteutui.
Työikäisten liikuntaryhmien ja testauspäivien jatkaminen.	Toteutui mm. InBody -mittaus järjestettiin kuntalaisille ja kunnan työntekijöille.
Liikuntapalveluiden suunnitelmallisuuden lisääminen yhteistyössä sivistys- ja hyvinvointipalveluiden kanssa ja markkinoinnin tehostaminen	Vuosittain keskustelemme tarpeista, kartoitamme liikunta-alueet ja kehitämme yhdessä toimintaa. Markkinointi tapahtuu kunkin toimijan toimesta.
Lähiliikunta-alueen kartoittaminen Pappilanniemeen	Suunnittelu jatkuu mm kuntoportaiden osalta.
Pyöräilyreitistöjen kehittäminen	Yhdysreititin suunnittelu keskustasta Lumikuruun aloitettiin. Hanke tarkoituksena toteuttaa vuonna 2026.

Kokonaisuutena vuosi 2025 oli liikuntapalveluiden osalta onnistunut. Ryhmissä ja tapahtumissa oli runsaasti osallistujia, myös uudet osallistujat löysivät toimintaamme mukaan. Toimintaa olisi mahdollista lisätä edelleen, mikäli resurssit (uudet ohjaajat ja tilat) sen sallisivat.

Urheilukentän perusparannushanke on suuri kunnan eri palvelualueiden yhteisponnistus. Kenttä valmistui vuonna 2025. Avajaisia pidetään keväällä 2026 Virin 80-vuotispäivien yhteydessä kisojen merkeissä.

Toimintamenot ja -tulot

	tilinpäätös 2024	tilinpäätös 2025	Talousarvio + muutokset	Käyttö-%
Palvelujen ostot	-101 250	-102 258	-103 632	99
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 880	-132	0	0
Avustukset	-12 766	-14 448	-15 000	96
Muut toimintakulut	-2 260	-7 477	-5 347	140
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-118 155	-124 315	-123 979	100
Poistot ja arvonalentumiset	-19 195	-20 104	-34 970	57
TILIKAUDEN TULOS	-137 351	-144 419	-158 949	91

Tilikauden menot jäivät poistojen osalta arvioitua pienemmiksi. Muissa toimintakuluissa sisäiset vuokrat olivat 3 865 euroa arvioitua suuremmat.

3321 Ehkäisevä päihdetyö

Ehkäisevän päihdetyön lain mukaan ehkäisevän päihdetyön tarkoituksena on vähentää päihteiden käyttöä ja päihteiden käytöstä aiheutuvia terveydellisiä, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia haittoja.

Kunnan tulee ehkäisevän päihdetyön yhteydessä edistää asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia päihteiden aiheuttamien haittojen vähentämiseksi viranomaisyhteistyöllä, viranomaisille annettavilla lausunnoilla sekä kunnan omilla toimilla.

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Tavoitteet	Toteutuma
Lapsiin ja nuoriin kohdistuva ehkäisevä päihdetyö	Kaikki nuorisotoiminta on täysin päihteetöntä ja päihteiden käyttöön puututaan. Nuorisotilalla ehkäisevä päihdetyö on osa arkityötä, päihteistä keskustellaan sekä teemaa nostetaan esille eri teemaviikkoina nuorisotyössä ja sosiaalisessa mediassa. Koulunuoristyön puolesta järjestettiin kaikille 5.–9. luokkalaisille ehkäisevän päihdetyön oppitunteja, jossa tuotiin esiin tietoa eri päihteistä sekä niiden haitoista toiminnallisesti ja keskustellen. Lisäksi koulunuorisotyö -hanke on

	kehittänyt Selvis -toimintamallia sitouttamaan päihteettömyyteen. Toimintamallin kehittämisvaiheessa on mukana 6. luokkalaiset oppilaat. Myös välituntitoiminnassa ehkäisevän päihdetyön teemaa tuotiin esille.
Ehkäisevän päihdetyön kehittäminen ja toteuttaminen kaikenikäisille.	Kunnan, järjestöjen ja yhdistysten monipuolisella avoimella toiminnalla sekä harrastustoiminnalla ehkäistään päihteiden käyttöä. Lisäksi tietoa kaikille kuntalaisille päihteistä on jaettu sosiaalisessa mediassa eri teemaviikkojen aikaan.
Alueellinen yhteistyö ehkäisevässä päihdetyössä ja eri toimijoiden kanssa yhteistyössä toteutettava ehkäisevän päihdetyön tapahtuma	Ehkäisevän päihdetyön viikolla teemaa käsiteltiin koululla välituntitoiminnan muodossa ja nuorisotilalla toiminnallisesti. Seudullinen yhteistyö etsivän nuorisotyön ja HYTE-työn kautta, sekä alueellisen nuoriso-ohjaajien verkoston kautta. Alueellinen yhteistyö Pohjois-pohjanmaan hyvinvointialueella ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöiden kanssa. Alavieskan kunnan ehkäisevän päihdetyön tavoitteena on laatia ehkäisevän päihdetyön suunnitelma osaksi hyvinvointisuunnitelmaa vuonna 2026. Alavieskassa on käytössä myös ehkäisevän päihdetyön vuosikello.

Toimintamenot ja -tulot

	tilinpäätös 2024	tilinpäätös 2025	Talousarvio + muutokset	Käyttö-%
Palvelujen ostot	-1 315	-326	-1 230	26
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-163	0	-152	0
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 478	-326	-1 382	24
TILIKAUDEN TULOS	-1 478	-326	-1 382	24

Hankkeet ja valtion erityisavustukset 3106,3127,3139,3160,3211,3222
--

Sivistys- ja hyvinvointipalveluissa on saatu useisiin hankkeisiin erillisrahoitusta ja valtion erityisavustuksia. Hankkeiden hakeminen, toteuttaminen ja raportointi lisäävät työtä kunnassamme, mutta ne tuovat mukaan paljon arvokasta toimintaa sekä haastavat meitä muuttamaan ja kehittämään toimintaamme edelleen.

Voimme todeta, että erillisrahoitukset ovat kunnallemme todella merkityksellisiä ja tärkeitä tästä syystä. Rahoituksen turvin voimme antaa enemmän tukea lapsille ja nuorille, rikastaa toimintaamme sekä palkata lisää työntekijöitä. Myös haasteiden ennaltaehkäisy ja aikuisten läsnäolo lasten ja nuorten elämässä on vahvistunut. Voittajana on aina kuntalainen. Voimme todeta, että tässä olemme onnistuneet hyvin.

Olemme saaneet eri erillisrahoituksin kuntaan huomattavasti toiminnan kehittämistä, neljä palkattua henkilöä sekä yhdeksän hankekoordinaattorin palveluja, monipuolisen, oppilaiden toiveista lähtevän kerhotarjottimen, 26 kerhoa, leirejä loma-ajaille, aloitettu omatoimikirjaston rakentaminen sekä jäsenelty nuorisopalveluiden vastuualueita hankkeiden kautta toimintaan, koska toiminta tuo hyvinvointia ja vähentää elämän haasteita mm. ahdistusta.

Olemme tehneet paljon kuntayhteistyötä, jolloin maksamme vain omarahoitusosuuden tai tuotamme hankkeelle omalla väellä työtunteja, saamme näin mm. lasten kulttuuria Lykkyä-hankkeesta, Euroopan kulttuuripääkaupunki Oulu2026 -hanke, Virkeästi Arjessa -, Terveysteksti (Muutosvoima) ja Kohde- hankkeet sekä vahvistettua kulttuurimatkailusta hyvinvointia LuKuMa-hankeella. Nämä hankkeet eivät näy meille tullessa erillisrahoituksena, mutta saamme siitä huolimatta toimintaa kuntaan.

Saatua rahoitusta on yhteensä 131 709 euroa. Omarahoitusta kului lähes ennakoidusti 42 252 euroa. Osa rahoituksista oli tiedossa talousarviossa 2025. Näin ollen myös omarahoitusosuutta oli varattu tiedossa oleviin hankkeisiin. Osa rahoituksista tuli haettavaksi ja saatiin vasta vuoden 2025 aikana. Näihin ei ole talousarviossa voitu varautua. Osa vuoden 2025 hankkeista jatkuu vuodelle 2026.

Erillisrahoituksista ja -avustuksista vuodelta 2025

Sivistys- ja hyvinvointipalvelujen hankkeet 2025	
Varhaiskasvatus ja esi- ja perusopetus yhteishankkeet	Hankeaika
Valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2024–2027	17.4.2024-31.12.2027
Esi- ja perusopetus	
Erityisavustukset kunnille harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen määrärahasta. Harrastamisen Alavieskan malli	01.10.2024 – 31.08.2025
Harrastamisen malli 25-26 Erityisavustukset kunnille harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen	01.09.2025 - 31.07.2026
Alavieskassa liikutaan! Valtionavustusta Suomi liikkeelle -ohjelman Liikkuva koulu ja Move!-kehittämisavustukset määrärahasta.	01.08.2024 – 30.06.2025
Koko koulu liikkuu! valtionavustusta Suomi liikkeelle -ohjelman Liikkuva koulu ja Move!-kehittämisavustukset määrärahasta	01.08.2025 – 31.07.2026
Kerhotoiminnan tukeminen ja kehittäminen Alavieskassa harrastetaan	20.5.2024-31.12.2026
Nuorisopalvelut	
Erityisavustukset lasten ja nuorten paikalliseen harrastustoimintaan - määrärahoista. Päiväleiritoiminta 2024 ja kerhot 24-25	01.05.2024 – 31.05.2025
Päiväleiritoiminta 2025 ja kerhot 25-26, Päiväleirit ja kerhot 25-26	1.6.2025 – 31.05.2026
Jelppiverkko etsivä nuorisotyöntekijä, yhteinen työntekijä Merijärven kanssa	19.1.25- 31.12.2025
Koulunuorisotyöhanke Merijärvi hallinnoi, vuosikellot ikäryhmittäin	1.10.2024-30.9.2025
Koulunuorisotyöhanke Merijärvi hallinnoi, vuosikellot ikäryhmittäin	1.10.2025 – 30.09.2027
NUPS - perusnuorisotyön kehittäminen kunnissa jatkohanke	1.8.2024-31.7.2025
Ysipykälä - nuorisolain mukaisen monialaisen yhteistyön kehittäminen kunnassa	1.5.2023-30.6.2025
Kirjasto ja kulttuuri	
Omin nokin kirjastossa : omatoimikirjasto Alavieskaan	06.05.2024 – 31.12.2025
Kaipo -kulttuurin vahvistuvat verkostot Kainuussa ja Pohjois-Pohjanmaalla (OKM)	27.11.2023 – 31.12.2025
Oulu2026 Euroopan kulttuuripääkaupunki	2024-2026
LuKuMa: Luovaa matkailua ja kulttuurihyvinvointia	2025- 31.3.2027
Lykkyä Pohjois-Pohjanmaalle!	18.2.2025-30.4.2027
Hyvinvointi	
KOHDE-hanke Pohjois-Pohjanmaan kuntien ammattilaisten sekä seurakuntien ja järjestöjen työntekijöiden osaamisen vahvistaminen lapsiperheiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä	1.11.2023–31.10.2025
Virkeästi Arjessa THL tervyden edistämisen määräraha läkkäiden hyvinvoinnin ja terveyden tukeminen lisäämällä ja uudistamalla ryhmämuotoista toimintaa	02/2025-08/2027
Terveydeksi, liikuntaneuvonta hanke	kevät 2025-kevät 2027

Toimintamenot ja -tulot

	tilinpäätös 2024	tilinpäätös 2025	Talousarvio + muutokset	Käyttö-%
Myyntituotot	0	7 269	4 500	162
Maksutuotot	182	0	200	0
Tuet ja avustukset	97 425	123 543	89 916	137
Muut toimintatuotot	755	898	0	0
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	98 362	131 709	94 616	139
Henkilöstökulut	-117 358	-144 457	-97 766	148
Palvelujen ostot	-17 976	-16 784	-14 424	116
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 842	-12 122	-21 817	56
Muut toimintakulut	-970	-599	-2 673	22
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-142 147	-173 962	-136 680	127
TILIKAUDEN TULOS	-43 785	-42 252	-42 064	100

SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT YHTEENSÄ

Tilikauden tulos on 138 177 euroa parempi talousarvioon nähden.

Varhaiskasvatuksen myyntituotot ja muut kunnilta saatavat muut myyntituotot olivat 26 014 euroa talousarviovarausta suuremmat. Avustuksia ja erillisrahoituksia haimme ja saimme 36 127 enemmän kuin talousarviossa oli ennakoitu. Toimintakulujen avustuksissa lasten kotihoidon tukea maksettiin 29 670 euroa talousarviovarausta enemmän.

Talousarvion toteutumista haastoivat ennalta arvaamattomat toiminnan lisäystarpeet varhaiskasvatus- ja opetuspalveluissa sekä yleinen hintojen nousu.

Kuudes poikkeuksellinen vuosi on saatu haasteista huolimatta hoidettua hyvin, siitä erityinen kiitos sivistys- ja hyvinvointipalvelujen henkilöstölle, joka mahdollisti kaiken tämän kerrotun ja paljon muuta.

Myös kunnan muut palvelualueet ovat tehneet loistavaa yhteistyötä sivistys- ja hyvinvointipalvelujen kanssa, mikä mahdollisti toimintamme ja toimintakauden tuloksen, siitä iso kiitos muiden palvelualueiden henkilöstölle. On hienoa huomata, että koko kunnan henkilöstö on sisäistänyt tekevänsä oman työnsä lisäksi hyvinvointia ja terveyttä edistävää työtä, kukin tavallaan.

Kunnan toiminnan ydin ovat kuntalaisille tarjottavat palvelut. Kunnan toiminta luo turvaa maailman velloessa ja luodessa toimintaan haasteita. Kunnan toiminnan saavat aikaa ihmiset. Teemme tätä työtä kuntalaisten, yhteistyöverkostojemme, kolmannen sektorin sekä vapaaehtoisten kanssa, kaikkien meidän parhaaksi. Arkista elämää rakentaen, hyvinvointia ja terveyttä edistäen - yhdessä.

Toimintamenot ja -tulot

	tilinpäätös 2024	tilinpäätös 2025	Talousarvio + muutokset	Käyttö-%
Myyntituotot	270 891	236 458	225 306	105
Maksutuotot	56 892	57 613	68 750	84
Tuet ja avustukset	185 914	126 043	89 916	140
Muut toimintatuotot	39 855	40 478	29 240	138
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	553 552	460 591	413 212	111
Henkilöstökulut	-3 948 422	-4 127 556	-4 140 561	100
Palvelujen ostot	-1 533 706	-1 526 419	-1 543 615	99
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-193 408	-196 118	-225 904	87
Avustukset	-221 953	-154 918	-150 769	103
Muut toimintakulut	-606 792	-597 107	-621 131	96
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-6 504 281	-6 602 118	-6 681 980	99
Poistot ja arvonalentumiset	-281 084	-275 300	-286 236	96
TILIKAUDEN TULOS	-6 231 813	-6 416 826	-6 555 003	98